Ազգ
Azg
21 ՅՈՒԼԻՍ 2005 ՀՆԳՇԱԲԹԻ 134(3300)

Մեքքան հրթիռակոծելու ԱՄՆ պատգամավորի սպառնալիքը վրդովեցրել է մահմեդականներին

ԱՆԿԱՐԱ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարար Աբդուլլա Գյուլը խստորեն հակազդել է ԱՄՆ-ի Հանրապետական կուսակցության պատգամավոր Թոմ Տանկրեդոյի «եթե մահմեդականները շարունակեն իրենց հարձակումները, ապա մենք էլ կռմբահարենք Մեքքան» հայտարարությանը: Ըստ թուրքական «Ռադիկալի», «սադրիչ, անպատասխանատու եւ ֆանատիկոս» բնութագրելով ամերիկացի պատգամավորին, Գյուլն ասել է, որ դա ցույց է տալիս, որ ֆանատիզմը կրոն, լեզու եւ սահման չի ճանաչում: «Բոլորովին անընդունելի այդ հայտարարությունը սադրանք է եւ վիրավորել է մահմեդականներին», ասել է նա: ԱՄՆ-ի մահմեդական ամենամեծ «Ամերիկայի իսլամական հարաբերությունների խորհուրդ» կազմակերպությունը (CAIR) Հանրապետական կուսակցության առաջնորդներից եւ Տանկրեդոյից պահանջել է ներողություն խնդրել մահմեդականներից: Թերթը հայտնել է, որ անցյալ շաբաթ Տանկրեդոն մի հեռուստատեսային հաղորդման ժամանակ ասել է, որ «արմատական ահաբեկիչների միջուկային հարձակումներին ամենահավանական դիմադրությունը նրանց սրբավայրերի ավերումն է»: Այն հարցին, թե արդյոք նկատի ունի Մեքքան ռմբահարելու հնարավորությունը, Տանկրեդոն պատասխանել է «այո», գրել է թերթը:

«Շոգին քան շատ խմեք, ժողովուրդ, մի ծխեք, մի խմեք եւ հրաժարվեք սեւ ու սպիտակ հագուստից»

Խորհուրդ են տալիս առողջապահները

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

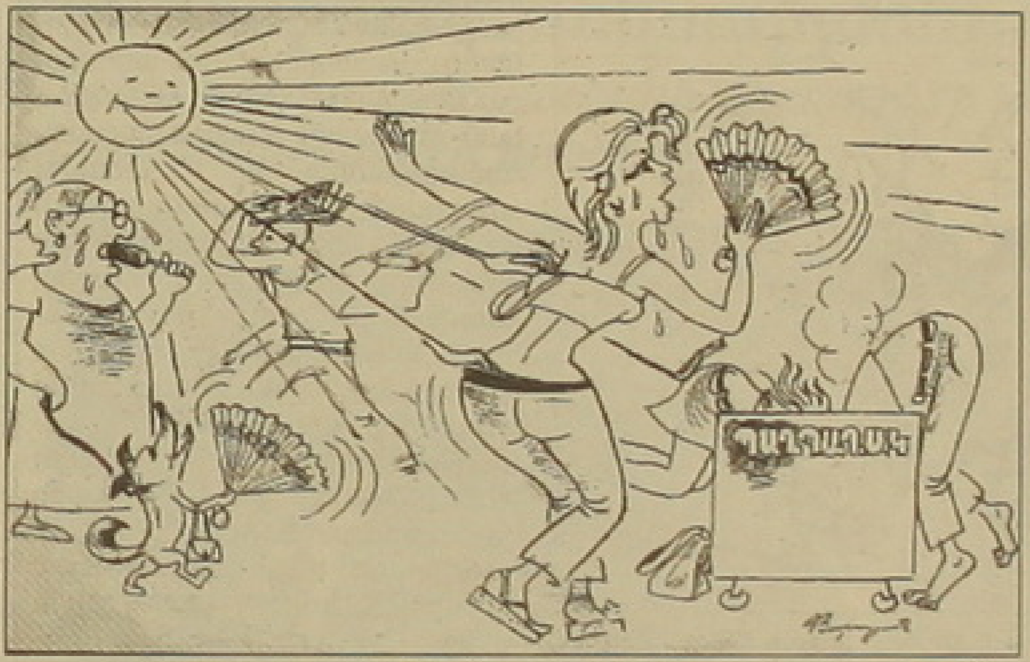

Ըստ առողջապահների՝ շոգի սպառնալիքի դեմ առավել անպաշտպանը նորածիններն ու 45-ից բարձր տարիքի մարդիկ են: Հուլիսի 1-ից սկսած մի քանի անգամ ավելացել է բուժհիմնարկներ սրտանոթային, հիպերտոնիկ բողոքներով դիմող հիվանդների թիվը: Հրազդանի շրջանից, Արարատի մարզի գյուղերից եւ Երեւանից արդեն «Նորք» հիվանդանոցն ընդունել է էնտերովիրուսային հիվանդությամբ մարդկանց: Այս ախտն արտահայտվում է աղիների ֆունկցիայի խանգարմամբ եւ ջերմաստիճանի բարձրացմամբ, որ շարունակվում է գրեթե 1 շաբաթ:

Առողջապահության նախարարության մոր եւ մանկան առողջության պահպանման բաժնի պետ **Կարինե Սարիբեկյանը** տեղեկացնում է, որ մայրաքաղաքի մանկական հիվանդանոցներում շատացել են կրծքահասակ՝ հիմնականում աղեստամոքսային տրակտի հիվանդություններով երեխաները:

Հատկապես շոգին վտանգավոր է օգտվել փողոցում անմիջապես պատրաստվող ու վաճառվող սննդատեսակներից՝ խորոված, քյաբաբ, մսով ու կարտոֆիլով կարկանդակներ, նաեւ կաթնամթերք, ապխտած ու թարմ ձկներն, անհայտ խտահյութերով ու ներկերով մրգային ըմպելիքներ: Էժան գնով օրգանիզմ թույն ներմուծելը, որը հետո շատ թանկ է նստելու, ավելի շատ է հավանական այս ամիսներին: Տես էջ 2

ՎԱՃԱՌՔ

«Միդլենդը» ՌԱՕ ԵԷՍ-ին է զիջել ՀԷՑ-ի կառավարման իրավունքը

«Հայկական էլեկտրական ցանցեր» (ՀԷՑ) ՓԲԸ ղեկավարությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ՝ կապված ընկերության բաժնետոմսերի 100 տոկոսի վաճառքի մասին հաղորդագրությունների հետ: Ըստ «Մեդիամաքսի», հայտարարությունում ասվում է. «Ներկայումս ՀԷՑ-ի բաժնետոմսերի 100 տոկոսը պատկանում է Midland Resources Holding-ին, որը ձեռք է բերել դրանք 2002 թ ՀՀ-ից: Կառավարության հետ կնքած ՀԷՑ-ի առուվաճառքի պայմանագրում սահմանված պահանջների եւ ՀԷՑ-ի լիցենզիայի համաձայն, Midland-ը չի օտարել ՀԷՑ-ի իրեն պատկանող բաժնետոմսերը»:

Հայտարարությունում նշվում է, որ ՀԷՑ-ի բաժնետոմսերի սեփականատերը «Ռուսական միացյալ էներգահամակարգեր» (ՌԱՕ ԵԷՍ) խմբին՝ ի դեմս Interenergo B.V. ընկերության, զիջել է կառավարման, ներդրումների իրականացման եւ ՀԷՑ-ի գործունեությունից եկամուտների ստացման իրավունքները»:

Interenergo B.V. ընկերությունը «ԻՆՏԵՐ ՌԱՕ ԵԷՍ» ՓԲԸ-ի դուստր ընկերությունն է, որի բաժնետոմսերի 60 տոկոսը պատկանում է ՌԱՕ ԵԷՍ ՌՈՍԻԻ ԲԲԸ-ին, իսկ 40 տոկոսը՝ «Ռոսէներգոատոմ» կոնցեռնին: «Midland-ը եւ «ԻՆՏԵՐ ՌԱՕ ԵԷՍ» ՓԲԸ-ն «շահագրգիռ կողմերին ներկայացրել են գործարքի մասին ողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը»:

«Midland-ի վարչության նախագահ Ալեքս Շնայդերը 2005 թվականի հուլիսի 18-ին պաշտոնապես տեղեկացրել է Հայաստանի կառավարությանը եւ Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին Interenergo B.V. ընկերության հետ համաձայնագիր կնքելու մասին: «ԻՆՏԵՐ ՌԱՕ ԵԷՍ» ՓԲԸ գլխավոր տնօրենի տեղակալ Միխայիլ Մանտրովը հուլիսի 18-19-ը Երեւան կատարած այցի ընթացքում հանդիպել է Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի նախագահ Ռոբերտ Նազարյանի, էներգետիկայի նախարար Արմեն Մովսիսյանի եւ Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչ Ռոջեր Ռոբինսոնի հետ եւ անհրաժեշտ ճշգրտումներ ներկայացրել գործարքի էության եւ ընկերության կառավարման եւ հետագա զարգացման ծրագրերի վերաբերյալ», նշվում է փաստաթղթում:

«ՀԷՑ-ի ղեկավարությունը ողջունում է իր բաժնետոմսերը «Ռուսական միացյալ էներգահամակարգեր» (ՌԱՕ ԵԷՍ) խմբի մեջ մտնող ընկերությանը փոխանցելու պայմանավորվածության ձեռքբերումը», ասվում է հայտարարությունում:

Առաջիկա 3 օրերին շոգը կսաստկանա

Ըստ բնապահպանության նախարարության «Հայպետհիդրոմետ» ծառայության օդերեւութաբանական կանխատեսումների բաժնի պետ Զարուհի Պետրոսյանի, առաջիկա 3 օրերին ջերմաստիճանը հանրապետության ողջ տարածքում կբարձրանա եւս 3 աստիճանով: Սա սովորական նորմայից բարձր ցուցանիշ է, բայց ամենաբարձր նիշն այս ամռանն արձանագրվել է հուլիսի 17-ին, որի համեմատ արեւելյան շրջաններում ջերմաստիճանն իջել է 5-10, Արարատյան դաշտում՝ 4 աստիճանով: Հուլիսի 17-ին Երեւանում եղել է 38,8 աստիճան: Այսօր Երեւանում օդի ջերմաստիճանը 35-37 աստիճան է:

Վերջին տարիներին Երեւանում ամենաբարձր ջերմաստիճանը գրանցվել է 2000 թվականին՝ 41,6 աստիճան, իսկ Արարատյան դաշտավայրում՝ 1976 թվականին՝ 43 աստիճան:

Վենետիկի արձագանքին սպասենք այսօր

Սպասվում էր, որ Եվրոխորհրդի Վենետիկի հանձնաժողովը Հայաստանի սահմանադրական բարեփոխումների փոփոխված նախագծի վերաբերյալ իր եզրակացությունը հրապարակելու էր երեկ: Երեկ երեկոյան, սակայն, այդ մասին Հայաստանում ոչ ոք որեւէ տեղեկություն չուներ: ԱԺ եվրոինտեգրման հանձնաժողովի նախագահ **Տիգրան Թորոսյանն** այս առթիվ մեր հարցադրմանն ի պատասխան ասաց. «Ավելի իրական է նորությունների սպասել վաղն առավոտյան՝ նկատի առնելով մեր եւ նրանց ժամանակային տարբերությունները: Նրանց աշխատանքն ավելի ուշ է վերջանում»:

Այնպես որ, Վենետիկի եզրակացության հայկական արձագանքները կծավալվեն այսօրվանից:

Կ. Դ.

VIVAcell-ն ակնկալում է համակարգող մարմնի միջամտությունը

Ինչպես տեղեկացանք «Մեդիամաքս» գործակալությունից, «Կ-Տելեկոմ» (VIVAcell) ընկերության գլխավոր տնօրեն Ռալֆ Յիրիկյանը հույս է հայտնել, որ Հայաստանի համակարգող մարմինները որոշակի պահանջներ կներկայացնեն «Արմենտելին»՝ վերջինիս բջջային ցանցում առաջացած տեխնիկական խնդիրների շուտափույթ լուծման համար: Նա նաեւ ասել է, որ «Արմենտելի» ցանցի խափանումներն ազդում են Vivacell-ի աշխատանքի վրա, քանի որ երկու ընկերությունների բաժանորդներին չի հաջողվում կանոնավոր կապ հաստատել միմյանց միջեւ: Բացի այդ, «Արմենտելի» եւ «Կ-Տելեկոմի» միջեւ կնքված ցանցերի լծորդման պայմանագրով Vivacell-ի բաժանորդները միջազգային կապից օգտվում են «Արմենտելի» միջոցով:

Ռալֆ Յիրիկյանը կտրականապես հերքել է այն ենթադրությունները, ըստ որոնց «Արմենտելի» ցանցի խափանումները կարող են կապված լինել Vivacell-ի աշխատանքի մեկնարկի հետ:

«Կ-Տելեկոմի» գլխավոր տնօրենը չի նշել ընկերության բաժանորդների հստակ թիվը, ասելով, որ նրանց քանակը եւ ակտիվությունը գերազանցում են ակնկալվող արդյունքները:

Ա. Մ.

Կազմվեց Լիբանանի նոր կառավարությունը

Ժան Օղասափյանը պետնախարար

Լիբանանի նորանշանակ վարչապետ Ֆուադ Սինիորան երեկ հանրապետության նախագահ Էմիլ Լահուդի հաստատմանը ներկայացրեց բազմակի խորհրդակցությունների արդյունքում որոշված իր կառավարության կազմը: 24 հոգանոց կառավարության կազմում կա մեկ հայազգի նախարար՝ Ժան Օղասափյանը, որն զբաղվելու է վարչական զարգացման հարցերով: Կառավարության կազմում են նաեւ «Հզբոլլահի» 2 ներկայացուցիչներ, ինչը նշանակում է, որ հակառակ սիրիամետ չլինելու փաստին, վարչապետ Ֆուադ Սինիորան եւ նորընտիր խորհրդարանում մեծամասնության լիդեր Սաադ Հարիրին երկրի ներքին միության տեսակետից անհրաժեշտ են գտել Արեւմուտքի կողմից «ահաբեկչական» համարվող սիրիամետ այդ կազմակերպության ներկայացուցիչների ընդգրկումը նորակազմ կառավարության մեջ:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Նախագահ՝ Գարեգին Ազարյան, փոխնախագահ՝ Աբրամ Բախչագուլյան, քարտուղար՝ Համլետ Աբրահամյան

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 20-ին կայացավ նորանշանակ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդրանիկ նիստը՝ մասնակցությամբ բոլոր 9 անդամների:

ՀՀ ԿԸՀ կազմը սահմանելու մասին հրամանագիր ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ստորագրել է հուլիսի 19-ին:

Հանձնաժողովի 9 անդամներից 5-ը՝ Գարեգին Ազարյանը, Համլետ Աբրահամյանը, Ֆելիքս Խաչատրյանը, Զավեն Պլուզյանը, Սեւակ Առաքելյանը վերանշանակվել են համապատասխանաբար ՀՀ նախագահի, ՀՅԴաշնակցության, «Արդարություն» դաշինքի, «Ազգային միաբանություն» կուսակցության, Միավորված աշխատանքային կուսակցության կողմից: «Օրինաց երկիր» կուսակցությունն այստեղ կներկայացնի Արտաշես Ավոյանը, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցությունը՝ Աբրամ Բախչագուլյանը, ԱԺ «Ժողովրդական պատգամավոր» պատգամավորական խումբը՝ Արմինե Խառատյանը, Վճռաբեկ դատարանը՝ Էռնա Հայրիյանը:

ԿԸՀ նախագահ ընտրվեց Գարեգին Ազարյանը, նախագահի տեղակալ՝ Աբրամ Բախչագուլյանը, քարտուղար՝ Համլետ Աբրահամյանը:

Գ. Ազարյանը 2003 թ. հուլիսի 10-ից մինչ օրս ղեկավարում էր ԿԸՀ նախորդ կազմը: Երկու անգամ էլ նրան հանձնաժողովի կազմում նշանակել է ՀՀ նախագահը: Մասնագիտությամբ ճարտարագետ է: Ըստ նրա թեկնածության միակ «դեմ» քվեարկած «Արդարություն» դաշինքի ներկայացուցիչ Ֆ. Խաչատրյանի, «երիտասարդ, եռանդուն, աշխատասեր լինելով հանդերձ, նա չի կարող ղեկավարել հանձնաժողովը իր բնավորության հիմնական թերության՝ կոլեկտիվիզմի զգացողության բացակայության պատճառով»: Ըստ ընդդիմախոսի, նույն պատճառով հանձնաժողովը վերջին երկու տարում մատնվել էր անգործության:

Նիստից հետո ԿԸՀ նախագահը նշեց, որ չի ընդունում գործընկերոջ դիտողությունը, քանի որ ինքն աշխատել է հանձնաժողովի հետ բաց, սակայն այլ բան է, թե այդ աշխատանքներում հանձնաժողովի որ անդամը ինչ ներդրում կարող է ունենալ:

Ա. Բախչագուլյանը ՀՀԿ անդամ է, մինչ այս նշանակումը ՀՀ վարչապետի օգնական էր: 28 տարեկան է, տնտեսագիտության թեկնածու, ամուրի: Նրա թեկնածության ընտրությանը միակ ձեռնպահը Ֆ. Խաչատրյանն էր: Վերջինս իր որոշումը պայմանավորեց ընտրական հանձնաժողովներում թեկնածուի աշխատանքի փորձի բացակայությամբ: Ա. Բախչագուլյանի թեկնածությունն առաջադրած ԿԸՀ նախագահի համոզմամբ, որպես գիտությունների թեկնածու՝ երիտասարդ հանձնաժողովականը կարող է շատ արագ ընկալել ընտրական հանձնաժողովներում աշխատանքի փորձը:

Համլետ Աբրահամյանը ՀՅԴ անդամ է: ԿԸՀ անդամ է 1999 թ.-ից, իսկ 2002 թ.-ից մինչ օրս՝ ԿԸՀ նախագահի տեղակալ: ԿԸՀ նոր ղեկավարությունից նա միակն էր, որը ընտրվեց միաձայն:

Ինչպիսի արյուն ունի իմ ընտրյալը

Շատ հաճախ, երբ նորածին երեխան ծնվում է դեղնած մաշկով, բժիշկները սովորաբար ախտորոշում են իբրեւ ընդամենը ֆիզիոլոգիական դեղնություն: Մի քանի տարի անց մայրը հանկարծ հայտնաբերում է, որ երեխան խուլ կամ համր է, եւ ոչ մի կերպ չի հասկանում, թե առողջ ծնողից ինչպես ծնվեց հաշմանդամ երեխա:

«Նորածնի օրգանիզմում պաթոլոգիկ երեւույթների պատճառը մեծ մասամբ ամուսինների արյան նույն խմբային պատկանելությունն է: Բացի արյան ռեզուսի ստուգումից, շատ կարեւոր է պարզել ամուսինների արյան խմբային պատկանելությունը: Եթե բժիշկը ժամանակին տեղյակ լինի, թե ինչպիսին է ամուսինների արյան պատկերը, ապա հնարավոր է կանխել պաթոլոգիաները: Այդ պատճառով բոլոր կոնսուլտացիաներում պետք է հետազոտվեն ոչ միայն հղի կանայք, այլեւ նրանց ամուսինները», ասում է բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր **Վալենտինա Ներսիսյանը**: Եթե ամուսինները անհամատեղելի են թե՛ արյան խմբերով, թե՛ ռեզուսով, դա բնության ամենամեծ պարգեւն ու ամենացանկալի համակցությունն է: 2 անհամատեղելի գեների ուժեղ պայքարի արդյունքում ծնվում է միանգամայն առողջ երեխա: Հայաստանում սակայն, անհամատեղելի արյամբ ամուսնությունները ընդամենը 13 տոկոս են կազմում:

Բժշկական աշխարհում դեռ խորհրդային տարիներից ճանաչված մեծավաստակ գիտնականը ցավով նշում է, որ այս խնդիրն այսօր անիրազեկության թե անգիտության պատճառով ըստ հարկի ուշադրության չի արժանանում:

Նորածին երեխայի օրգանիզմում պաթոլոգիաների զարգացման կամ բժշկական լեզվով՝ նորածնային իմունոկոնֆլիկտի պատճառ կարող է դառնալ ոչ միայն խմբային նույն պատկանելությունը: Առավել վտանգավոր է՝ եթե կինը բացասական, իսկ ամուսինը դրական ռեզուս ունի: Խորհրդային տարիներին բացասական ռեզուսով կինը ծննդաբերում էր միայն Երեւանի թիվ 1 ծննդատանը, իսկ 2-րդում կազմակերպվում էր իմունոպրոֆիլակտիկան: Որեւէ այլ ծննդատուն չէր ընդունում բացասական ռեզուսով ծննդաբերող կնոջը: Հիմա բոլոր տեղերում ծննդաբերում են, քանի որ ծննդաբերությունը խղճուկ աշխատավարձ ստացող բժշկի համար ստվերային եկամտի աղբյուր է, եւ նրա համար այլեւս նշանակություն չունի՝ դրակա՞ն, թե՞ բացասական ռեզուսով ծնունդ է ընդունելու:

Որպես կանոն, ախտաբանական երեւույթների առաջացման պատճառ կարող է դառնալ նաեւ առաջնակին՝ ապագա մոր մանուկ հասակում արյան փոխներարկումը, նույնիսկ եթե դա ծնողների արյունն է: Փոխներարկումները պետք է կատարել միայն ռեզուս պատկանելությունը որոշելուց հետո. խորհրդային տարիների ավանդույթը, երբ անմիջապես ստուգվում էր

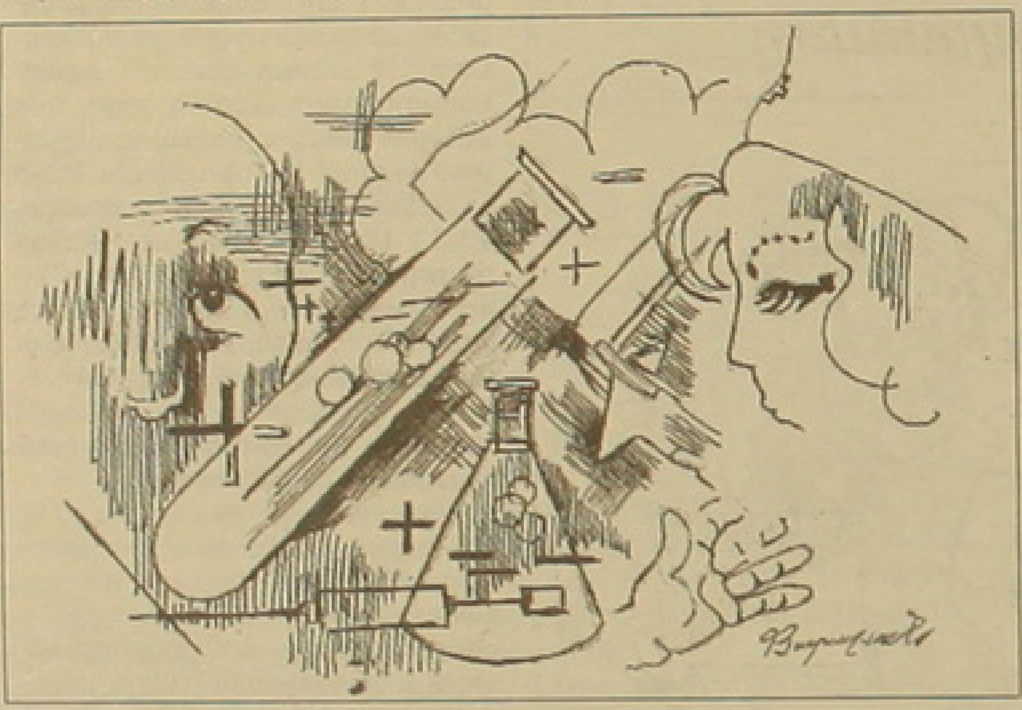

նույնիսկ նորածնի ռեզուսը, վաղուց մոռացվել է:

Դեռ 1966 թվականին արտասահմանում հայտնագործվեց անտիռեզուս իմունոգլոբուլինը: Հայաստանը Խորհրդային Միության առաջին երկիրն էր, որ անմիջապես իբրեւ կանխարգելիչ միջոց ներդրեց դրա կիրառումը՝ ինքը տեղում ստանալով անհրաժեշտ անտիռեզուս շիճուկը: Այն ծննդաբերությունից հետո 24-48 ժամվա ընթացքում ներարկվում է բացասական ռեզուսով կնոջը, եթե նա ծննդաբերել է դրական ռեզուսով երեխա: Դա հաջորդ երեխայի առողջ ծնվելու երաշխիք է դառնում: Շիճուկի ներարկումը պետք է կրկնել ամեն անգամ, եթե մայրն ուզում է առողջ երեխա ծննդաբերել: Այդ պատրաստուկն այսօր էլ կիրառվում է Երեւանում, սակայն ոչ ցանկալի մակարդակով ու ընդգրկվածությամբ, իսկ հեռավոր մարզերի ու գյուղերի մասին ավելորդ է խոսել: «Միշտ չէ, որ բոլոր մարզերից գալիս են մեզ մոտ շիճուկի համար, Մեղրիից շատ քիչ են գալիս, հեռու է, գալիս են Սեւանից, Հրազդանից»: Վալենտինա Ներսիսյանը ասում է, որ այս տեսանկյունից հատկապես անվերահսկելի վիճակում են Ադրբեջանից ու Արցախից բռնագաղթած հայերը, նրանք այս խնդրության մասին որեւէ գաղափար չունեն եւ երբեւէ չեն հետազոտվել: Նրանց ընտանիքներում շատ են թույլ լսողությամբ, խուլ կամ համր երեխաները: Ադրբեջանը մինչեւ հիմա էլ չունի եւ չի օգտագործում անտիռեզուս շիճուկ:

Այնպես որ, ամուսնության պատրաստվող երիտասարդներն աչալուրջ պիտի լինեն նաեւ պարզելու, թե ինչպիսի արյուն ունի իրենց ընտրյալը եւ ինչպես կարող է դա անդրադառնալ իրենց ապագա զավակի առողջության վրա:

Հետաքրքրական մի փաստ եւս. այսօր անձնագրերում գրեթե համատարած սխալ է նշվում արյան ռեզուսի տիպը: Այդ մասին իմացվում է, երբ նորածին երեխան ծնվում է հեմոլիտիկ հիվանդությամբ կամ այլ պաթոլոգիայով, եւ ծնողները վազում են արյունաբանի մոտ: «Օրը 10 մարդու անձնագիր՝ ոչ ճիշտ նշումով, փոխում ենք արյունաբանական կենտրոնում: Դա կարելի է բացատրել թե՛ պոլիկլինիկայի բժշկի անփութությամբ, թե՛ այսօր արդեն ժամանակավրեպ մեթոդների կիրառմամբ»:

Իսկ ընդհանրապես, հնդեվրոպական ծագմամբ հայերիս 85-86 տոկոսի արյան ռեզուսը դրական է, ինչպես եվրոպացիներինը: Իհարկե, արյան բացասական ռեզուսը չպետք է դիտել գենետիկ արատ, առ այսօր նույնիսկ անհայտ է, թե արյան որ տիպն է նախընտրելի: Դեռեւս մարդկությունն անտեղյակ է, թե տաղանդավոր ու հանճարեղ մարդիկ արյան ավելի շատ բացասակա՞ն, թե՞ դրական ռեզուս ունեն: Դա մի քանի սերունդ գիտնականների որոշելիք խնդիր է, որոնք վերջնական եզրահանգման գալու համար իրենց ուսումնասիրությունների արդյունքները պիտի փոխանցեն մեկը մյուսին: Ընդ որում հետազոտությունները պետք է սկսել 20-րդ դարի կեսերից, երբ առաջին անգամ հայտնաբերվեց արյան ռեզուս բացասականը:

Հայերը աշխարհի որ անկյունում էլ ապրեն, սերնդեսերունդ ու դարից դար փոխանցվող մեր ազգին բնորոշ հատկությունների համակարգը՝ գենետիկ կոդը նույնն է: Գենետիկ հատկություններով մեզ ամենամոտն իտալացիներն են, հետո գալիս են իսլանդացիներն ու հույները: Ասիացիներից շատ հեռու ենք: Հայ արյունաբանները ուսումնասիրել են հայկական գենոտիպի բնածին նախատրամադրվածությունը 13 առավել տարածված հիվանդությունների նկատմամբ: Պարզաբանվել է, թե գենի որ տեսակը կրողն է ավելի հակված, օրինակ, դեպի երեւանյան հիվանդությունը, որը, ըստ գիտնականի, հայերս ժառանգել ենք հրեաներից: Հայտնաբերվել է, որ երեւանյան հիվանդությունն առավել հաճախ հանդիպում է 4-րդ խմբի արյուն ունեցող մարդկանց մեջ, չի հանդիպում կամ հազվադեպ է հանդիպում երկրորդ խմբի արյուն ունեցողների մեջ: 4-րդ խմբի հիվանդներն ավելի հազվադեպ են հիվանդանում լեյկոզով: Ճիշտ այդպես, ոչ բոլոր մարդիկ են հակված ինֆարկտի սպառնալիքին: Իհարկե, ցանկալի է, որ ամեն մարդ իմանա, թե ինչ գեն ունի եւ ինչ գեն է նպաստում այս կամ այն հիվանդության զարգացմանը: Դա հնարավորություն կտա կանխելու այս կամ այն հիվանդության զարգացումը, օրինակ, խուսափել ավելորդ նյարդային գերբեռնվածությունից, եթե գիտես, որ ի ծնե քո գենը հակված է ինֆարկտին: Բայց նման հետազոտությունները թանկ հաճույք են, Մոսկվայում, օրինակ, 1 հետազոտությունն արվում է 1500-2000 դոլարով:

Խառը ամուսնությունների դեպքում մեկ ազգի հատկությունները կարող են փոխանցվել մյուսի կոդի մեջ:

Հայերի 50-53 տոկոսի արյան խումբը երկրորդն է, մեր հարեւան վրացիների ընդամենը 30-35 տոկոսը երկրորդ խմբի արյուն ունի:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

«Շոգին թան շատ խմեք, ժողովուրդ, մի ծխեք ...»

1-ին էջից

Ոստիկանությունն ու քաղաքապետարանը, որոնցից մեկը տարածք է տալիս, մյուսն աչքերը փակում անթույլատրելի վաճառքի վրա, հաստատապես չեն շտապելու արդեն տասնամյակ ու կես համաճարակաբանների ու հասարակական կազմակերպությունների բողոքի գլխավոր թեմա դարձած խնդիրը:

Հիվանդությունների տարածման պատճառ կարող են դառնալ նաեւ մայրաքաղաքի դեկորատիվ ջրավազանները: Շատ շատերը հատկապես գիշերային ժամերին իրենց տնային կենդանիներին լողացնում են այստեղ: Նույնիսկ եթե այդպես էլ չլինի, դրանք լողավազաններ չեն: Լողավազանների ջուրը, ըստ սանիտարական նորմաների, խմելու ջրի որակին համարժեք պիտի լինի:

Շոգին մեծանում են ոչ միայն սննդի վարակի, այլեւ ջրազրկման ռիսկերը: «Շատ թան ու մածուն խմեք», խորհուրդ է տալիս հանրապետության գլխավոր ինֆեկցիոնիստ **Արա Ասոյանը**: Սակայն պետք է նկատի ունենալ, որ խրոնիկ հիվանդություններով, օրինակ՝ զարկերակային ճնշմամբ տառապողների համար վտանգավոր է հեղուկների չարաշահումը:

Ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների ակտիվացման ընթացքում՝ ժամը 12-ից հետո պետք է խուսափել փողոց դուրս գալուց: Այդ ճառագայթները ոչ միայն մաշկային այրվածքներ են առաջացնում, այլեւ ընկճում են իմունային համակարգը եւ մեծացնում հիվանդանալու հավանականությունը: Պետք է հրաժարվել նաեւ սեւ ու սպիտակ հագուստից, որը կլանում է արեւի ճառագայթները եւ սաստկացնում շոգի ազդեցությունը: Զարմանալիորեն հայերս չենք սիրում ոչ ձմռանը, ոչ ամռանը գլխարկ կամ հովանոց կրել, մինչդեռ դրանք պաշտպանական կարեւոր միջոց են:

Իսկ ընդհանրապես, շոգի դեմ լավագույն լուծումը քաղաքից դուրս գնալն է, եթե դրա հնարավորությունը կա:

Պետական հիգիենիկ-հակահամաճարակային տեսչության պետ **Մարիետա Բասիլիսյանը** եւ «Նորք» ինֆեկցիոն հիվանդանոցի գլխավոր բժիշկը, այնուամենայնիվ, պնդում են, որ շոգերին համաճարակային վիճակը հանրապետությունում հանգիստ է, չեն գրանցվել նաեւ խմբային թունավորումների դեպքեր: «Գարնան համեմատ հիվանդանոցի հիվանդների թվի 20-22 տոկոսի աճ կա, բայց ամեն լուծ ու ջերմություն դեռ ինֆեկցիա չէ»:

Որքան էլ զարմանալի է, նույնիսկ այս օրերին «Նորք» ինֆեկցիոն հիվանդանոց է բերվել բոտուլիզմով վարակված հիվանդ: Վերջինս օգտագործել է նախորդ ամռանը փակած պահածոն՝ ափսոսալով թափել:

Ձմռանը պատրաստվեք միայն չորացրած մրգերով կամ բանջարեղենով: Թե՛ վիտամինային, թե՛ անվտանգության տեսանկյունից դրանք նախընտրելի են, սակայն եթե չեք ուզում, այնուամենայնիվ, հրաժարվել ամեն ինչ պահածոյացնելու ամառային տենդից, գոնե փակեք միայն մուրաբաներ ու ջեմեր, որոնք շաքարի բարձր տոկոսի շնորհիվ ապահովագրված են բոտուլիզմից: Մնացած պահածոները մշտապես բոտուլիզմի վտանգ են ներկայացնում: Ամեն տարվա պես այսպիսի խորհուրդներ են տալիս համաճարակաբանները:

Ըստ Մարիետա Բասիլիսյանի՝ տարեսկզբից առ այսօր արդեն արձանագրվել է բոտուլիզմի 23 դեպք, տուժել է 35 մարդ, 2-ը մահացել են: Տարվա այս շրջանում մեծ ալիք են առաջացնում նաեւ սնկային թունավորումները: Արձանագրվել է նաեւ 21 սնկային թունավորում, որ շատ ավելին է անցած տարվա այս նույն ժամանակի համեմատ: Դրանք մեծ մասամբ վաճառում են պատահական մարդիկ, ճամփեզրերին, առանց համապատասխան ստուգումների, նույնիսկ մասնագետի համար հաճախ դժվար է տարբերել թունավորն ու ոչ թունավորը:

Իհարկե, ջերմաստիճանի բարձրացման որոշակի սահմանից հետո նաեւ աշխատելն է վտանգավոր առողջության համար: Սակայն որեւէ դրույթով կամ նորմով իրավաբանորեն չի ամրագրվում աշխատանքի դադարեցումն այդ ընթացքում: Առանձին ասպարեզներում, օրինակ, շինարարության մեջ, ըստ նորմաների, 33-35 աստիճանի դեպքում արդեն աշխատելը վտանգավոր է: «Սակայն դա չի նշանակում, թե չպետք է աշխատել», միաբերան ասացին հանրապետության գլխավոր սանիտարական բժիշկ **Նորայր Դավիդյանցն** ու գլխավոր ինֆեկցիոնիստ Արա Ասոյանը, հիմնարկների ղեկավարները պիտի աշխատողների համար նորմալ պայմաններ ապահովեն, օդափոխիչ համակարգ եւ այլն»: Իսկ Արա Ասոյանն անկեղծորեն զարմացավ՝ էսօր Հայաստանում չաշխատելու մասին կարելի՞ է խոսել, հազիվ մարդիկ աշխատատեղ են ճարել:

«ԵՀՈՎԱՅԻ ՎԿԱՆԵՐ»

Սյունիքի մարզը տոտալիտար աղանդի ամրոցն է

«Եհովայի վկաներ» տոտալիտար աղանդը, որն անցյալ աշնանը գրանցում ստացավ, հետեւաբար գործունեության եւ քարոզչության առավել լայն հնարավորություններ, Սյունիքի մարզում, մասնավորապես Կապան քաղաքում ակնհայտորեն հաղթում է Հայ առաքելական եկեղեցուն: Եթե Կապանի եկեղեցում պատարագների հաճախում են Հայ առաքելական եկեղեցու ընդամենը մի քանի տասնյակ հետեւորդներ, ապա «Եհովայի վկաների» հավաքներին ներկա են լինում աղանդի շուրջ 300 հետեւորդներ:

Աղանդի ներկայացուցիչներն արդեն հաստատվում են նաեւ բիզնեսում: Կապանի տաքսու ծառայություն իրականացնող «Զանգեզուր» ՍՊԸ-ի տնօրենը՝ Հայկարամ Ավետիսյանը եհովական է: Մեզ հետ զրույցում նա հերքեց քաղաքում շրջող լուրերը, թե իր ծառայության վարորդներն ու տաքսիներից օգտվող քաղաքացիները եւս եհովականներ են, եւ տաքսի ծառայություն հիմնելով՝ աղանդը հոգեորսության համար առավել լավ պայմաններ է ստեղծում հաճախորդներին քարոզում, գրքեր առաջարկում:

«Ես եմ եհովական եւ վարորդներից միայն մեկը: Գիտեք, թե հասարակության մեջ մեր նկատմամբ վերաբերմունքն ինչպիսին է: Եթե ծառայությունում բոլորը եհովականներ լինեին, երկու օր չէինք կարող աշխատել, շատերը չեն ուզում լսել մեր ուսմունքը», ասաց Ավետիսյանը: Նա հերքեց նաեւ քաղաքում շրջող լուրերը, թե ծառայության «Մերսեդես» ավտոմեքենաները Գերմանիայից ուղարկում են հարուստ եհովականները: «Ինքս եմ անձամբ գնել այդ ավտոմեքենաները», ասաց նա, հավելելով նաեւ, որ ինքն այլ բիզնես էլ ունի:

«Ազգի» ունեցած տեղեկություններով, վերջերս Կապանում տեղի է ունեցել կովկասյան հանրապետությունների եհովականների համաժողովը, որին մոտ 300 տեղացիների հետ մասնակցել են նաեւ 150 հյուրեր: «Սյունյաց արծիվներ» երիտասարդական հասարակական կազմակերպության ղեկավար Խաչիկ Ասրյանը համոզված է, որ անհնար է եհովականներին հետ պահել եւ վերադարձնել Հայ առաքելական եկեղեցուն: «Պետք է պայքարել, որ եհովականների հետեւից գնացողներ չլինեն: Ես Կապանն ու մարզը ոտքի եմ կանգնեցնելու աղանդավորության դեմ», ասում է նա:

Նկատենք, որ հատկապես Սյունյաց մարզում Հայ առաքելական եկեղեցու դիրքերն ամուր չեն, ինչը եւ հնարավորություն է տալիս տարբեր աղանդների ներթափանցել եւ, հայ հոգեւորականների խոսքերով, հոգեորսությամբ զբաղվել՝ իրենց հետեւից տանելով հարյուրավոր երիտասարդների:

Ա. Հ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչը վաղաժամ է համարում «Միդլենդ ռիսորսըզի» պատասխանը մեկնաբանելը

Սակայն կապ չի տեսնում Հայաստանում բանկի ծրագրերի եւ այդ համաձայնագրի միջեւ

Համաշխարհային բանկի երեւանյան գրասենյակի ղեկավար Ռոջեր Ռոբինսոնն ու Հայաստանի ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը երեկ ստորագրեցին երկու համաձայնագիր Հայաստանին նոր վարկային միջոցներ հատկացնելու մասին: Դրանք մի քանի օր առաջ Համաշխարհային բանկի տնօրենների խորհրդի հաստատած «Գյուղական ձեռնարկությունների եւ փոքրածավալ առեւտրային գյուղատնտեսության զարգացման» (20 մլն դոլար) եւ կառավարության քաղաքային ջերմամատակարարման ռազմավարության իրականացման աջակցման (15 մլն դոլար) ծրագրերն էին:

Ստորագրման արարողությունից հետո Ռոջեր Ռոբինսոնը նշեց, որ երկու ծրագրերն էլ Հայաստանի համար շատ կարեւոր են, քանի որ ուղղված են կարիք ունեցող ոլորտներին: «Մեր նպատակն է, որ տնտեսական աճից շահեն նաեւ փոքր եւ հեռավոր համայնքները: Գյուղական վարկը նպատակաուղղված է դրան», ասաց ՀԲ ներկայացուցիչը: Ջերմամատակարարման ծրագրի վերաբերյալ էլ Ռոջեր Ռոբինսոնը նշեց, որ չնայած բոլոր հարցերը չի լուծի, բայց երբ ինքը 5-6 տարի հետո ձմռանը Հայաստան գա, ապա շատ տներում արդեն տաք կլինի:

Այդուհանդերձ, Համաշխարհային բանկի ղեկավարներին ուղղված հարցերն առնչվում էին «Հայաստանի էլեկտրական ցանցերի» շուրջը ստեղծված վիճակին: Հիշեցնենք, նախօրեին մեր թերթում հաղորդել էինք, որ «Միդլենդ ռիսորսըզ» ընկերությունը, պատասխանելով Հայաստանի իշխանությունների հարցմանը, նշել է, որ բաշխիչ ցանցերի սեփականությունից ինքը չի հրաժարվել, այլ միայն դրանք հավատարմագրային կառավարման է հանձնել ՌԱՕ ԵԷՍ-ի «Ինտերէներգո» ընկերությանը: Նշել էինք նաեւ, որ դեռեւս պարզաբանված չէ, թե այդ դեպքում Հայաստանի օրենքները, առուվաճառքի պայմանագիրն ու լիցենզիայի պահանջները խախտվե՞լ են:

Ռոջեր Ռոբինսոնին ուղղված «Ազգի» հարցը հետեւյալն էր. «Ինչո՞ւ է Համաշխարհային բանկի դիրքորոշումը բաշխիչ ցանցերի վերաբերյալ Հայաստանի կառավարությանը տված «Միդլենդ ռիսորսըզի» պատասխանի առնչությամբ»: ՀԲ ներկայացուցիչը հաստատեց, որ «Հայաստանի էլեկտրացանցերի» սեփականատեր ընկերությունը պատասխանել է Հայաստանի կառավարության հարցմանը, սակայն ինքը վաղաժամ է համարում այդ պատասխանը մեկնաբանելը: Դա Ռոջեր Ռոբինսոնը պատշաճ չի համարում, քանի որ կառավարությունը դեռեւս պետք է քննարկի այդ փաստաթուղթը եւ իր դիրքորոշումը հայտնի: Նա խոստացավ որոշ ժամանակ հետո ներկայացնել Համաշխարհային բանկի կարծիքը:

ՀԲ երեւանյան գրասենյակի ղեկավարը հայտնեց, որ Հայաստանի Հանրապետության իշխանությունները տեղյակ են բանկի դիրքորոշմանը, եւ կառավարությունը նույնպես շահագրգռված է, որ օրենքները պահպանվեն: «Ոչ ես, ոչ Համաշխարհային բանկը չէ, որ պետք է համոզենք Հայաստանի կառավարությանը պահպանելու իր ընդունած կարգերը», ընդգծեց Ռոջեր Ռոբինսոնը: Սակայն այս անգամ նրա հայտարարությունը Հայաստանում Համաշխարհային բանկի իրականացվող ծրագրերի հետագա ընթացքի վերաբերյալ ավելի մեղմ էր: ՀԲ ներկայացուցիչն ասաց, որ կապ չի տեսնում այդ համաձայնագրի ու բանկի կողմից իրականացվող ծավալուն ծրագրերի միջեւ եւ հիմա չի տեսնում «այդ ծրագրերին մոտենալ այդ համաձայնագրի տեսանկյունից»: Միաժամանակ նա տեղեկացրեց, որ Համաշխարհային բանկը Հայաստանում իրականացնում է նաեւ էներգետիկ ծրագրեր, որոնցից մեկը՝ վերականգնվող էներգետիկայի վերաբերյալ դեռեւս պետք է հաստատվի տնօրենների խորհրդում, եւ այդ ոլորտի վերաբերյալ խորհրդի հարցերին ինքը պետք է պատրաստ լինի պատասխանելու: «Եթե անորոշ հարցեր մնան, ապա Ձեզ կդիմեմ, որպեսզի պատասխանենք մեր տնօրենների խորհրդի հարցերին», լրագրողներին դիմելով, ասաց Ռոջեր Ռոբինսոնը:

Անդրադառնալով ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) հայտնած մտահոգությանը նույն խնդրի վերաբերյալ, ՀԲ երեւանյան գրասենյակի ներկայացուցիչը լրագրողներին ասաց, որ իր կարծիքով ԱՄՆ ՄԶԳ հայտարարության մեջ նույն մտահոգությունն է արտահայտվել, ինչ ինքն արտահայտել էր նախորդ անգամ՝ «ձեր իսկ բարձրացրած հարցերի հիման վրա»:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ճապոնացի զբոսաշրջիկների այցելությունը հնարավոր կլինի արդեն 2006 թ.

«Ճապոնացի զբոսաշրջիկներին կհետաքրքրի այն ամենը, ինչ մենք տեսանք Հայաստանում», ասաց հուլիսի 16-20-ը Հայաստան ճանաչողական այց կատարած ճապոնացի հինգ տուրօպերատորներից Էյջի Կոյաման, որը ներկայացնում էր ճապոնական զբոսաշրջության խոշոր գործակալություններից մեկը: Երեկ ճապոնացի տուրօպերատորների հետ Զբոսաշրջության զարգացման հայկական գործակալությունում (ԶԶՀԳ) կազմակերպված հանդիպման ընթացքում հայաստանյան զբոսաշրջային գործակալությունների եւ նրանց ճապոնացի գործընկերների ներկայացուցիչները ներկայացրին Ճապոնիայից ժամանած պատվիրակության 4-օրյա այցի նպատակներն ու հնարավոր ակնկալիքները:

Քանի որ Հայաստանն առաջին անգամ Ճապոնիայում ներկայացվել էր 2002 թ., ապա նաեւ 2004 թ. JATA միջազգային զբոսաշրջության ցուցահանդեսում, ուստի ճապոնացի տուրօպերատորները հետաքրքրվել էին Հայաստանով եւ ասիացիներին այս տարածաշրջան զբոսաշրջության բերելու հնարավորություններով: Ըստ ԶԶՀԳ-ի մարկետինգի բաժնի աշխատակցի, այցը ճանաչողական էր՝ նպատակ ունենալով Հայաստանը որպես զբոսաշրջավայր ներկայացնել աշխարհում, հատկապես Ասիայում:

Ըստ պրն Կոյամայի, իրենց տպավորությունները Հայաստանի վերաբերյալ փոփոխվել են: Ճապոնացիներն ընդհանուր առմամբ Հայաստանն ի թիվս տարածաշրջանի մյուս երկրների պատկերացնում են որպես վտանգավոր երկիր: Սակայն Էյջի Կոյաման փաստեց, որ վտանգավորության հարց բնավ էլ չկա, որ Հայաստանը հետաքրքրական երկիր է, եւ ճապոնացիները հետաքրքրված կլինեն Հայաստանի պատմությամբ, արտադրությամբ, առօրյա կյանքով:

Ճապոնացի տուրօպերատորների վրա մեծ տպավորություն էին թողել Արարատ լեռը, Գեղարդի մենաստանը եւ ընդհանուր առմամբ Հայաստանի բնությունը: «Եթե Հայաստանում ճանապարհներն ավելի լավը լինեն, իսկ կովերը ճանապարհներին՝ քիչ, ապա լավ կլինի», 4-օրյա շրջայցերի արդյունքում նման եզրակացության էր եկել պրն Կոյաման: Նա նշեց նաեւ, որ եղել են Խոր Վիրապում, Նորավանքում, Հաղարծինում, Սանահինում, Հաղպատում, Էջմիածնում, Մատենադարանում, կոնյակի, գինու գործարաններում: Արեւելյան քաղաքակրթության ներկայացուցիչներին մեծ հաճույք էր պատճառել մասնակցությունը լավաշ թխելու արարողությանը գյուղերից մեկում:

Ամեն դեպքում Հայաստանը որպես մեկ ուղղությամբ զբոսաշրջության նպատակ ճապոնացիների համար այնքան էլ հարմար տարբերակ չէ՝ հաշվի առնելով Ճապոնիայից Հայաստան հեռավորությունը:

Ճապոնացի տուրօպերատորներն ավելի շատ կմտածեն տարածաշրջանային այցելությունների փաթեթներ առաջարկել ճապոնացի զբոսաշրջիկներին՝ ընդգրկելով Հայաստանը հարեւան տարբեր երկրների հետ: Դրանք կարող են լինել ինչպես Հարավային Կովկասի երկրները խմբով, այնպես էլ Հայաստան-Թուրքիա եւ այլ տարբերակներ: Քանի որ նոր սկսվող համագործակցության կանխատեսումներով ճապոնացի զբոսաշրջիկների խմբեր կսկսեն Հայաստան այցելել արդեն 2006 թ., Ասիայից ժամանող զբոսաշրջիկների թիվն այդ կերպ կմեծանա:

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԾԱՂԿԱՁՈՐ

Այսօր կմեկնարկի համահայկական երիտասարդական երրորդ համաժողովը

Այսօր Ծաղկաձորում կմեկնարկի «Համահայկական երիտասարդական միջազգային կենտրոն» հիմնադրամի կազմակերպած համահայկական երիտասարդական երրորդ համաժողովը, որը կտեւի մինչեւ հուլիսի 28-ը:

2002 թ. կառավարության որոշմամբ ստեղծված հիմնադրամը կոչված է նպաստելու Հայաստանի, սփյուռքի եւ միջազգային երիտասարդական կառույցների կապերի ամրապնդմանը:

Լրագրողներին հրավիրած հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Արմեն Սիմոնյանը շատ քիչ տեղեկություններ կարողացավ տրամադրել՝ նշելով, որ իրենց համար կարեւորը մասնակիցների ներգրավվածությունն է եւ ոչ թե լրագրողներին հետաքրքրող մյուս հարցերը:

Ինչեւէ, ըստ ասվածի նշենք, որ այս անգամ համաժողովին կմասնակցեն մոտ 80 հոգի տարբեր երիտասարդական կառույցներից, որոնց մեջ ներակայում են սփյուռքի երիտասարդները՝ 60 տոկոս: Գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ, մասնակիցներն ընտրել են նրանց լրացրած հայտերի հիման վրա, ուր հաշվի են առնվել թե՛ տարիքը (18-35 տարեկան), թե՛ մի շարք այլ չափանիշներ: Գործադիր տնօրենի խոսքերով, այս տարի ընդլայնվել է համաժողովի աշխարհագրությունը՝ մասնակիցների ընդգրկելով ԼՂՀ-ից, ողջ հանրապետությունից, ինչպես նաեւ սփյուռքի 10 երկրներից (նախորդ տարվա 17 երկրների փոխարեն): Համահայկական երիտասարդական երրորդ համաժողովի ծրագրում ընդգրկված են այցելություններ եւ ծանոթություններ կառավարական, գործարարական շրջանակներում, ինչպես նաեւ մասնակիցները հնարավորություն կունենան ծանոթանալու հայ զինվորի առօրյային:

Թե ինչ արդյունքներ կարելի է մասնանշել նախորդ համաժողովներից հետո՝ լրագրողների հարցին գործադիր տնօրենը պատասխանեց. «Ծրագիրը արտադրություն չէ, որ վաղը տեսնենք արդյունքը»: Փոխարենը պրն Սիմոնյանը կարեւորեց համաժողովի ընթացքում երիտասարդներին ընձեռված ծանոթության եւ շփման հնարավորությունը:

Պետբյուջեից տարեկան 50 մլն դրամով ֆինանսավորվող հիմնադրամը այս համաժողովի համար նախատեսել է 7 մլն դրամ:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ

Խրախուսվում է ինտելեկտը

Միատեղվում են հայ երիտասարդները

Ռուսաստանաբնակ հայ երիտասարդները միատեղվելու հնարավորություն ունեն նաեւ Հայ երիտասարդների ինտելեկտուալ փոխգործակցության ընկերակցության շնորհիվ: Ընկերակցության նպատակն է երիտասարդների ինտելեկտուալ հնարավորությունների կենտրոնացումն ու ինտելեկտուալ դաշտում հայ եւ ռուս երիտասարդության համագործակցության վերականգնումն ու զարգացումը: Այդ նպատակով ընկերակցությունն ամենատարբեր միջոցառումների շարքում կազմակերպում է հայրենասիրական ակցիաներ: Դրանցից վերջինը եղել է հունիսի 19-ին Նոր-Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի հայկական թեմի առաջնորդ եպիսկոպոս Եզրաս Ներսիսյանի եւ ընկերակցության համատեղ նախաձեռնությամբ՝ մաքրվել եւ կարգի է բերվել Մոսկվայի հայկական գերեզմանատունը: Իսկ օրերս տեղի է ունեցել ընկերակցության շնորհանդեսը՝ Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությանն առընթեր ժողովրդական տնտեսության ակադեմիայում: Նորաստեղծ ընկերակցության նպատակը հայ երիտասարդների ինտելեկտուալ հնարավորությունների կենտրոնացումը եւ այդ ոլորտում հայ-ռուսական համագործակցության վերականգնումն է երիտասարդության շրջանում: Ընկերակցության գործունեությունը ներառում է նաեւ մշակութային միջոցառումների, հիշատակի օրերին հավաքների կազմակերպում, ազգային տոների համատեղ նշում: Ընկերակցությունն աջակցում է իր անդամների ստեղծագործական շնորհի դրսեւորմանը:

Ն. Պ.

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Հրդեհներ Երեւանում

ԱԻՎ լրատվական կենտրոնից տեղեկացանք, որ հուլիսի 19-ին, ժամը 15:00-ին, Ծիծեռնակաբերդ տանող ճանապարհի դիմի Հրազդանի կիրճ ընկած հատվածում հրդեհ է բռնկել՝ այրելով 2000 քմ խոտ: Կրակը մարվել է 16:25-ին՝ 3 հրշեջ եւ 1 ջրատար մեքենաների ուժերով: Ժամը 17:30-ին Երեւանի Կոռեայի ձորի սեփական տների մոտ այրվել է 8000 քմ խոտ: Կրակը մեկուսացվել է 18:37-ին, մարվել է 22:56-ին՝ 2 հրշեջ ջոկի միջոցով:

Սպանություն

Հուլիսի 19-ին ոստիկանության Էրեբունու բաժին հիվանդանոցից հաղորդվել է, որ Աթոյան փողոցի թիվ 24 շենքի մոտից կրծքավանդակի մասում սուր կտրող գործիքից ստացած թափանցող վերքով իրենց մոտ է տեղափոխվել 1985 թ. ծնված Աշոտ Զանոյանը, որը գիտակցության չգալով մահացել է: Պարզվել է, որ նույն օրը Աթոյան փողոցում տեղի է ունեցել վիճաբանություն, որի ժամանակ Աշոտ Զանոյանին դանակահարել են: Պարզվել է նաեւ հանցագործություն կատարած անձի ինքնությունը, ձեռնարկվում են միջոցներ վերջինիս հայտնաբերելու համար: Քննությունը վարում է համայնքի դատախազությունը:

Գործի դրվեց որսորդական հրացանը

Հուլիսի 19-ին ոստիկանության Արագածի բաժին հաղորդել են, որ Ռյա Թազա գյուղում, կենցաղային վիճաբանության ժամանակ 1950 թ. ծնված Ռոբերտ Կ.-ն իրեն պատկանող մեկփողանի որսորդական հրացանով կրակել եւ որովայնի մասում հրազենային վնասվածք է հասցրել Օթար Հ.-ին: Վերջինիս տեղափոխել են հիվանդանոց: Քննությունը վարում է մարզի դատախազությունը:

Դանակահարողը ձերբակալված է

Հուլիսի 19-ին վիճաբանության ժամանակ Արայիկ Ղ.-ին դանակահարել եւ գոտկատեղի մասում սուր կտրող-ծակող գործիքով վնասվածքներ է պատճառել Պատվական Գ.-ն: Արայիկ Ղ.-ն տեղափոխվել է հիվանդանոց, իսկ Պատվական Գ.-ն՝ ծնված 1962 թ., ձերբակալվել է: Դեպքի հանգամանքները պարզվում են, կատարվում է նախաքննություն:

Ունելին հանցագործության գործիք

Հուլիսի 19-ին «Ալեն-Էլեն» սրճարանում վիճաբանության ժամանակ 1972 թ. ծնված Արմեն Դ.-ն սրածայր ունելիով հարվածել եւ մարմնական վնասվածք է պատճառել Գաբրիել Գ.-ին: Արմեն Դ.-ն բերման է ենթարկվել ոստիկանության կենտրոնական բաժին, Գաբրիել Գ.-ին տեղափոխել են հիվանդանոց, կատարվում է հետաքննություն:

Մ. Մ.

Մոլորակ համար x+y

«Դու հավիտյան պատասխանատու ես նրա համար, ում ընտելացրել ես»: Անտուան դը Սենտ-Էքզյուպերի

- Իսկ ինչպե՞ս են ընտելացնում,- հարցրեց Փոքրիկ իշխանը:

- Դա վաղուց մոռացված հասկացություն է,- պատասխանեց աղվեսը: -Դա նշանակում է կապվել մեկի հետ:

Օրերս Կոտայքի մարզի, Կոտայք գյուղում բեմադրվեց ֆրանսիացի գրող Անտուան դը Սենտ-Էքզյուպերիի «Փոքրիկ իշխանը» հեքիաթը: Բեմադրությունը նախաձեռնել էին գյուղի երեխաները եւ այնտեղ կազմակերպված ամառային աշխատանքի միջազգային կամավորական ճամբարը:

Կոտայք գյուղը «ՍՕՍ-մանկական գյուղեր» հայկական բարեգործական հիմնադրամի կառույցներից է: Գյուղում ապրում են 2-15 տարեկան միակողմանի եւ երկկողմանի ծնողազուրկ, ինչպես նաեւ ծնողների խնամքից զրկված երեխաներ: Այստեղ նրանք ապրում են ՍՕՍ-ընտանիքներում ՍՕՍ-մայրերի հետ, ովքեր հարազատ մոր

նման խնամում են երեխաներին, տալիս մայրական սեր, ջերմություն: Յուրաքանչյուր ընտանիքում կա 6-8 երեխա:

Կամավորական ճամբարը կազմակերպվել է հուլիսի 1-15-ը ԵԱՀԿ-ի Երեւանյան գրասենյակի եւ Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբի (ՀՈՋ) կողմից իր՝ «Ամառային աշխատանքի միջազգային կամավորական ճամբարներ» ծրագրի շրջանակներում: Ճամբարում ընդգրկված են տասնութ կամավոր երիտասարդներ Հայաստանի Հանրապետությունից եւ արտասահմանից: Այս գյուղում նմանատիպ ճամբար՝ շտաբը կազմակերպել է 10 տարի առաջ: Շտաբն արդեն քառասուն տարվա պատմություն ունի, գրանցված է որպես միջազգային հասարակական կազմակերպություն: Նա ամեն տարի կամավորների է փոխանակում աշխարհի տարբեր երկրների հետ, որտեղ վերջիններս կատարում են անվարձահատույց, հանրօգուտ, մարդասիրական աշխատանքներ: Մարդասիրական աշխատանք է կատարվում նաեւ «Կոտայք» ՍՕՍ-մանկական գյուղում: Կամավորների ավագ Հասմիկ Նահապետյանն ասում է.

- Երբ ինձ բարկացնում են, ես նրանց նկատողություն էլ եմ անում: Այնուամենայնիվ նրանք բոլորն էլ պաշտպանության կարիք ունեն:

Մենք ուզում ենք, որ մեր աշխատանքն օգնի երեխաներին:

- Ես զարմացած եմ երեխաների ինձ հետ կապվածությունից,- ասում է ֆրանսիացի Ժոֆրեյ Ժաուդինոթը,- նրանք ամեն առավոտ գալիս եւ փաթաթվում են ինձ: - Ես նրանց շատ եմ սիրում, նրանք էլ՝ ինձ:

- Մեր գլխավոր նպատակն է օգնել երեխաներին, որպեսզի իրենց զգան հասարակության լիիրավ անդամներ, - ասում է շտաբի վարչության նախագահ Ստեփան Ստեփանյանը, - օգնել, որպեսզի երեխաները հաղորդակցվեն արտաքին աշխարհի հետ եւ ի վերջո ստանան ջերմություն, նվիրվածություն:

«Փոքրիկ իշխանը» բեմադրելիս մասնակիցները ներկայացնում էին տարբեր մոլորակներ, սակայն բոլորին միավորում էր սիրո ու նվիրվածության գաղափարը: Երեխաներն իրենց զգում են սիրված: Նրանք միայնակ չեն աշխարհում, ունեն ընտանիք, մայր, քույրեր, եղբայրներ եւ ընկերներ, նույնիսկ ընկերներ աշխարհի տարբեր երկրներում:

Կամավորները երեխաների հետ անցկացնում են անգլերենի, նկարչության, երաժշտության, պարի պարապմունքներ: Երեխաներն էլ իրենց հերթին արտասահմանցի կամավորներին սովորեցնում են հայոց լեզու, ժողովրդական պարեր, երգեր:

- Նրանք շատ ընդունակ են, ամեն ինչ շատ արագ են սովորում,- ասում է գերմանուհի կամավոր Ելենա Ֆրենցելը:

Իսկ ֆրանսուհի Նաթալի Վիերուցին ասում է, որ ինքն իրեն միշտ պատասխանատու է զգում այս գյուղի երեխաների համար եւ մեկնելուց հետո էլ միշտ կապված կլինի նրանց հետ:

Երեխաներից շատերը կամավորներին անվանում են «այլմոլորակայիններ»:

Օրինակ՝ Ալբերտն ասում է.

- Առաջին անգամ էի տեսնում երկար մազերով տղա, ինչպիսին է Ժիամփաոլոն: Նա ֆուտբոլիստ է եւ մեզ ֆուտբոլ խաղալ է սովորեցնում: Նա իտալացի է, խանվեց տարեկան է, բայց մեր ընկերն է:

Ժիամփաոլոն էլ լավ կարծիք ունի հայ երեխաների մասին.

- Իտալացի երեխաները շատ քմահաճ են, նրանք մտածում են միայն համակարգչային խաղերի մասին, սակայն հայ երեխաներն այդպիսին չեն: Այստեղ կան եւ ինքնամփոփ, եւ մարդամոտ երեխաներ: Բոլորն էլ շատ հարգալից են մեծերի հանդեպ, ընկերասեր են: Մենք արդեն ընկերացել ենք, ինձ համար դժվար է բաժանվել նրանցից:

Երեխաների համար էլ դժվար է բաժանվել կամավորներից:

- Մնաս բարով,- ասաց Փոքրիկ իշխանը աղվեսին:

- Գնաս բարով,- ասաց աղվեսը:- Ահա իմ գաղտնիքը՝ միայն սիրտն է սրատես: Ամենագլխավորն աչքով չես տեսնի:

ԻՆԳԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ժամանակը չէ՞ վերականգնելու պատմության խեղաթյուրված փաստերը

Հովհաննես Իսակովի ծննդյան 111-ամյակի առթիվ

Բարդ ու դժվարին է եղել աշխարհահռչակ ծովակալ Հովհաննես Իսակովի անցած ուղին: Շատ անվանի պետական գործիչներ, զինվորական պաշտոնյաներ, գրողներ ու պատմաբաններ տասնյակ գրքեր, ակնարկներ, հոդվածներ են հրատարակել մեծատաղանդ Հ. Ս. Իսակովի մասին: Նա ունի հարուստ ու լայն կյանքի դյուցազնապատում՝ Իսակով նավաստրատեգ-ծովակալ, Իսակով պետական գործիչ, Իսակով գրող:

Հետաքրքրական է, որ բազում դրվատական, մեծարանքներով լեցուն հոդվածների, գրքերի շարքում նկատվում են անճշտություններ, հակասական տարբեր այդ մեծ մարդու կենսագրականի, ծննդավայրի վերաբերյալ: Որտեղի՞ց եւ ե՞րբ է սկսվել այդ մտացածին, իրականությանը չհամապատասխանող տվյալների առկայությունը մամուլում, գրքերի էջերում՝ անհայտ է:

Ենթադրում ենք՝ ինչ-որ մեկի վրիպակը պարբերաբար փոխանցվել է մյուսներին՝ խեղաթյուրելով պատմության իրական փաստերն այն աստիճանի, որ նույնիսկ ՀՀ ամենակարեւոր տեղեկատու-հանրագիտարաններում (ՀՍՀ: Հ.4-1978- էջ 389 եւ «Ով ինչ է, ով է», Հ.2, 1985- էջ 138) Իսակովի ծննդավայրը համարում են Արեւմտյան Հայաստանի Կարսի շրջանի Հաջիքենդ գյուղը, որոշ աղբյուրներն էլ՝ Թբիլիսին: Սրանք հենադասությանը չեն դիմանում՝ ելնելով հետեւյալ աղբյուրներում նշված փաստերից.

1947 թվականի Հ. Ս. Իսակովի գրած ինքնակենսագրականից (Երեկոյան Երեւան, 1974, 22 օգոստոսի): Արմո Եղիշի Մալխասյանի «Սովետական բանակի հայ գործիչները» գրքից (Եր., 1963, էջ 194): Ռ. Աբեյանի «Մեծանուն ծովակալը» հոդվածից («Լրաբեր», Լոս Անջելես, 1984, 6 հոկտեմբերի): Աշոտ Ղազարյանի «Պատերազմ, մարդիկ, ճակատագրեր» (թարգմ. Վ. Վարդանյան) գրքից (Եր., 1981, էջ 5): Լ. Ստեփանյանի «Ծովակալը, գիտնականը, գրողը» հոդվածից (ՀՀ, 1994, 20 օգոստոսի): Գեսաշենում ավելի քան մեկուկես դար առաջ կառուցված կիսաքանդ ջրաղացի գոյության փաստից, որը գեսաշենցիներն անվանել են «Տեր Իսականց ջրաղաց» կամ «Եգոր պապի ջրաղացը» (տե՛ս Մալխասյանի «Սովետական բանակի հայ գործիչները» գիրքը (էջ 194) եւ գծագիրը (Բ. Սիսյանի արխիվում):

Վերոնշյալ աղբյուրները ստույգ վկայում են, որ Իսակովի հայրը, պապը եղել են բնիկ գեսաշենցի, այլ ոչ թե սերել են Արեւմտյան Հայաստանի Կարսի գավառի Հաջիքենդ կոչվող գյուղից: Որ Իսակովը ծնվել է Գեսաշենի ենթաշրջանի Հաջիքենդ ամառանոց-գյուղում, տարվա ամենաշոգ ժամանակ՝ օգոստոսի 22-ին*, հաստատում է անձնական արխիվի ուսումնասիրության հիման վրա գրված «Մարշալ Բաղրամյան» հիմնադրամի փոխնախագահ Լ. Ստեփանյանի գրած ծավալուն հոդվածն Իսակովի ծննդավայրի մասին. «Ծովերից եւ օվկիանոսներից հեռու գտնվող հայկական Հաջիքենդ գյուղում», ապա «Նա ափսոսում էր, որ ծանր հիվանդությունը թույլ չի տվել ավելի վաղ իրականացնել իր այցելությունը: Նա մտադիր էր այցելել Հայաստան, լինել հարազատ Արցախում» (ՀՀ, 1994, 22 օգոստոսի): 1930 թ.-ից ադրբեջանական կառավարության որոշմամբ, հեռահար քաղաքականության իրագործման նպատակով Գեսաշենը Հյուսիսային Արցախի հայաբնակ Շահումյանի շրջանի ենթակայությունից հանում, տալիս են խառը բնակչությամբ Խանլարի շրջանին:

1947 թ. ինքնակենսագրականում («Երեկոյան Երեւան», 1974, 22 օգոստոսի) գրված է. «Հայրս՝ Ստեփան Եգորի Տեր-Իսակովը, ծագումով հայ գյուղացու ընտանիքից էր: Նրա հայրը ջրաղացպան էր»: Եգոր պապը ցարական բանակում «ծառայել է գեներալ Տեր-Ղուկասովի զորամասում, աչքի ընկնող ծառայություններ մատուցել Բայազետի եւ Իգդիրի գրավման ժամանակ, եղել է խիզախ հետախույզ եւ անփոխարինելի կապավոր» («Լրաբեր», Լոս Անջելես): Եգոր Տեր-Իսահակյանը զորացրվելուց հետո վերադառնում է Գեսաշեն, զբաղվում տնտեսությամբ, շինարարությամբ, Կուրակ գետի ձախ ափին կառուցում հայտնի ջրաղացը: Գեսաշենցիները մամռոտ քարափի այդ ջրաղացն անվանում են «Տեր Իսականց ջրաղաց» կամ «Եգոր պապի ջրաղացը» (տե՛ս Մալխասյանի գիրքը, էջ 194):

Եգոր Տեր-Իսահակյանի որդի Ստեփանը՝ Իսակովի հայրը, նույնպես գեսաշենցի զավակ, կամավոր զինվորագրվում է ցարական բանակ, աչքի ընկնում որպես թուրքերեն իմացող եւ կատարում թարգմանչի գործ: Հետագայում որպես զինվորական պաշտոնյա մասնակցում է 1877-78 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմին, անձնուրացության եւ քաջության հրաշքներ գործում Կարս քաղաքը թուրքերից ազատագրելիս, պատերազմի վերջում ստանում Ստանիսլավի եւ Աննայի շքանշաններ: Պատերազմից հետո Ստեփան Տեր-Իսահակյանը վերադառնում է հայրենիք: Գանձակում երկար տարիներ աշխատում է որպես ճանապարհաշինարարության տեխնիկ: Այդտեղ նա ծանոթանում է կրթված օրիորդի՝ շվեդուհի Իդա Անտոնովնա Լաուերի հետ, ունենում դուստր Մարիամ, որդի Պողոս: «Իսկ 1984 թ. Ադրբեջանի Խանլարի շրջանի Գեսաշենի ենթաշրջանի Հաջիքենդ գյուղ-ամառանոցում ծնվում է երրորդ զավակը՝ ապագա ծովակալ Հովհաննես Իսակովը»: Ստեփանն այդ տարիներին Բաքվի նավթահանքերի կառավարության գործով է զբաղվում, կարճ ժամանակ անց սնանկանում է եւ 1906 թ. մահանում սրտի արատից՝ ընտանիքի հոգսը թողնելով տիկնոջ եւ նրա ինժեներ եղբոր՝ թիֆլիսաբնակ Պ. Ա. Լաուերի ուսերին: Վերջինս օգնում իրոք ընտանիքին տեղափոխվել Թիֆլիս՝ երեխաներին տալով կրթություն: Երբ 1913 թ. Թիֆլիսում հարկ եղավ ձեւակերպել զինվորական գրանցումը, Հովհաննես Իսակովը չկարողացավ նույնիսկ ծննդյան վկայական ներկայացնել: «Իսակովների ընտանիքն արդեն տասը տարուց ավելի ապրում էր Թիֆլիսում, ուստի տեղի ոստիկանական գրասենյակը որպես պատասխանու ծննդավայր նշեց նրա գրանցման վայրը: Այդ պահից ի վեր, ըստ փաստաթղթերի մեծ մասի, նա ծնվել է Թիֆլիսում» (Ա. Ղազարյան, «Պատերազմ, մարդիկ, ճակատագրեր», Գ. 2, Եր.: 1981, էջ 5):

Համարյա նույնանման մեկնաբանության ենք հանդիպում Ա. Ե. Մալխասյանի «Սովետահայ բանակի հայ գործիչները» գրքի 245-րդ էջում. «...1901 թ. ընտանիքը տեղափոխվում է Բաքու, որտեղ Ստեփան Տեր-Իսահակյանը նավթահանքերում մի քանի տարի աշխատելուց հետո, 1906 թ. մահանում է սրտի կաթվածից, իսկ ընտանիքը տեղափոխվում է Թիֆլիս... Ընտանիքի թափառումների ժամանակ կորչում է Հովհաննեսի ծննդականը: Ութ տարեկան Հովհաննեսի համար նոր ծննդական փաստաթղթեր ստանալու ժամանակ Թիֆլիսի ոստիկանատունը նրա անունն ու ազգանունը փոխում է՝ դարձնելով Իվան Իսակով»:

Կարծում ենք, որ վերոնշյալ հարուստ փաստերը լրիվ հաստատում են ծովակալ Իսակովի ծննդյան վայրը, թե ովքեր են նրա նախնիները, այն է՝ Գեսաշենը եւ գեսաշենցի պապերը:

**Ժամանակակիցների վկայությամբ, Իսակովի հետ Ստեփանը Գեսաշենի ենթաշրջանի Հաջիքենդ գյուղում ունեցել է սեփական տուն-ամառանոց, որը պետականացվելուց հետո այնտեղ վարձով բնակվել են գեսաշենցի տարբեր ընտանիքներ:*

Ռ. Վ. ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ
ՀՀ ազատամարտի վետերանների միության անդամ

ԱԶԳ

Միջազգային

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ահ այդ Չուբայսը

Վլադիմիր Սոլովյովի «К барьеру» հեռուստատեսային հաղորդման ժամանակ հայտնի հրեա-տյաց գեներալ Ալբերտ Մակաշովը հենց սկզբից հարց դրեց՝ ինչո՞ւ հրեաները, որ Ռուսաստանի բնակչության մեկ տոկոսն էլ չեն կազմում, տնօրինում են երկրի ազգային հարստությունը: Իսկ հաղորդման վերջում նա դառնությամբ նկատեց՝ ես այդպես էլ չստացա իմ հարցի պատասխանը:

Մակաշովն, իհարկե, հիանալի գիտի հարցի պատասխանը, բայց նա կուզենար, որ այդ մասին իմանար նաեւ համայն Ռուսաստանը, ինչը հրեաները չէին կարող թույլ տալ: Մինչդեռ չկա հարցի ավելի դյուրին պարզաբանում, քան ներկայացնել... Անատոլի Չուբայսի կենսագրությունը, ավելի ճիշտ՝ նրա գործունեությունը:

Ռուսների համար այսօր թերեւս չկա ավելի ատելի «քաղաքական գործիչ», քան Չուբայսը: Վերջինս հիանալի գիտի այդ մասին եւ արեւմտյան թերթերից մեկում ունեցած հարցազրույցում այդ հանգամանքը բացատրել է այն բանով, որ իրեն մեղադրում են Ռուսաստանը «ծախելու» մեջ: Հեռուստամեկնաբան Միխայիլ Լեոնտեւը, նշելով Չուբայսի իիրավի «ակնառու» ծառայությունները պետական սեփականության հակառուսական սեփականաշնորհման ասպարեզում, հիշատակում է նրա իսկական տերերի, մասնավորապես նախկին խորհրդային հանրապետություններին ցույց տրվող օգնության կոորդինատոր Ռիչարդ Մորնինգսթարի խոստովանությունը. «Եթե մենք չֆինանսավորեինք Չուբայսին, արդյոք կկարողանա՞ր շահել սեփականաշնորհման մարտը: Հավանաբար՝ ոչ»:

Այդուհանդերձ, Չուբայսն առ այսօր անձեռնմխելի է: Ծաղկավաճառից հասնելով երկրի բարձրագույն պաշտոնների, նա շարունակում է մնալ Ռուսաստանի ամենազզվելի քաղաքագետների ու լոբբիստների ցուցակի մեջ:

Իհարկե, չի կարելի ասել, թե ռուսները Չուբայսին չեն սիրում նաեւ նրա աղվեսագույն մազերի համար: Ի դեպ, նրա ոչ պաշտոնական մականունն է Рыжий. Պատճառները շատ ավելի խորն են: Ռուսների կարծիքով. «Չուբայսը հաղթական լկտիությամբ ծախծխեց Ռուսաստանը»: Նրա իրականացրած վիթխարածավալ «սեփականաշնորհման» ընթացքում, որն այնքան դրվատում են ամերիկացիները, ժողովրդից գրոշներով խլեցին արդյունաբերական հսկա ձեռնարկությունները:

Օրինակ, Չելյաբինսկի տրակտորի գործարանը (54000 աշխատատեղով) վաճառվեց 2 մլն 200 հազար դոլարով: Համեմատության համար նշենք, որ Եվրոպայում միջակ փուռն արժե մոտ 2 մլն դոլար: Իսկ այսօր Մոսկվայի կենտրոնում լավ բնակարանն արժե առնվազն 1 մլն դոլար:

125 հազար «սեփականաշնորհված» օբյեկտներից յուրաքանչյուրի դիմաց պետական գանձարան մուծվեց միջինը 1000 դոլարից քիչ ավելի: Տրիլիոն դոլար ընդհանուր արժեքով ռուսաստանյան ձեռնարկությունների «վաճառքից» գանձարանն ստացավ 7 մլրդ 200 մլն դոլար:

Սրան ավելացնենք «սեփականաշնորհված» ձեռնարկությունների արտադրության դադարեցման պատճառած աղետալի կորուստները, վերջին 5 տարում Ռուսաստանից դուրս բերված 300 մլրդ դոլարը եւ այլն:

Պետդումայի հանձնաժողովների պաշտոնական տվյալներով, տնտեսության քայքայումից միայն 1996 թ. Ռուսաստանի կրած կորուստները գումարային տեսքով գերազանցում են Հայրենական մեծ պատերազմի պատճառած բոլոր կորուստներին:

Չուբայսի «սեփականաշնորհման» հետեւանքով Ռուսաստանը թշնամիներին հանձնվեց այնպիսի մասնաբաժիններով, որոնց մասին նրանք երազել անգամ չէին կարող: Ռազմավարական կարեւոր նշանակություն ունեցող, ամենաարդիական զինատեսակներ արտադրող Մոսկվայի էլեկտրոդային գործարանը չնչին գնով վաճառվեց ամերիկացի կադրային հետախույզ Ջոնաթան Հեյին: Ոչնչացվեց 261 պաշտոնական ձեռնարկություն:

Չուբայսի ջանքերի շնորհիվ օտարերկրացիները տերտնօրինություն են անում «Էլեկտրոսիլա» արտադրական միավորումում, «Կոմպոնենտ» գործարանում, «Ավիազապչաստ» ձեռնարկությունում, Կալուգայի տուրբինների գործարանում, Մ. Միլի ուղղաթիռաշինական գործարանում, Սամարայի ավիագործարանում:

Պետդումայի հանձնաժողովի եզրակացության համաձայն, Ռուսաստանում ամբողջ սեփականաշնորհումն անցկացվել է արտասահմանյան հատուկ ծառայությունների անմիջական ղեկավարությամբ: 1992 թ. Չուբայսի հրավերով Ռուսաստան եկան 200-ից ավելի օտարերկրացի խորհրդականներ, այդ թվում՝ ԿՀՎ աշխատակիցներ:

ՉԺՀ ռազմական զորության աճը մտահոգում է Պենտագոնին

Պենտագոնի ինտերնետային կայքէջում հրապարակվել է Չինաստանի բանակին նվիրված հատուկ զեկուցագիր: CNN հեռուստաընկերությունը մեջբերում է փաստաթղթի այն մասը, որտեղ մտահոգություն է արտահայտվում ՉԺՀ ռազմական զորության աճի կապակցությամբ: Ամերիկյան ռազմական գերատեսչությունը կարծում է, որ չինական բանակի ու նավատորմի հզորացումը կխախտի Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանում ներկայումս հաստատված ուժերի հավասարակշռությունը:

«Չինաստանի ռազմավարական որոշ ծրագրեր Թայվանից հեռու են գնում», նշվում է փաստաթղթում: Որպես օրինակներ բերվում են միջմայրցամաքային հեռահար բալիստիկ հրթիռների արդիականացման ծրագիրը եւ ռազմածովային ուժերի արագ ծավալումը: Այս ամենը հնարավոր կդարձնի ռազմական գործողությունների ձեռնարկումը Թայվանի նեղուցից էլ հեռու:

ՉԺՀ ռազմական զորությունը Թայվանին հեռու է պահում իրեն պաշտոնապես անկախ հռչակելու մտքից: Միաժամանակ Պեկինը գիտակցում է, որ Թայվանի վրա հարձակվելը ՉԺՀ-ում կառաջացներ տնտեսական ճգնաժամ եւ անկայունություն:

Չինական զինուժի հզորացումից մտահոգված ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը հայտարարել է, որ զեկուցագիրը ցուցադրում է Չինաստանին եվրոպական զենքի վաճառքի արգելքը պահպանելու անհրաժեշտությունը: Ինչպես հայտնի է, ԵՄ որոշ երկրներ հանդես են գալիս զինավաճառքը վերսկսելու օգտին:

Փաստաթղթում ընդգծվում է, որ Չինաստանին զենք վաճառող գլխավոր երկիրը Ռուսաստանն է: Ամերիկացի զինվորական փորձագետների գնահատումների համաձայն, Պեկինն ամեն տարի շուրջ 3 մլրդ դոլար է ծախսում ռուսական զենք գնելու նպատակով:

Բրիտանացի 11 զինծառայող կդատվի պատերազմական հանցագործությունների համար

2003 թ. Իրաքում ծառայած 11 բրիտանացիներ դատարան կներկայանան պատերազմական հանցագործությունների, այդ թվում՝ երկու խաղաղ բնակիչների սպանության մեղադրանքով: Այդ մասին տեղեկացնում է «Սքայնյուզ» հեռուստաընկերությունը, վկայակոչելով Մեծ Բրիտանիայի գլխավոր դատախազ լորդ Գոլդսմիթին:

Մասնավորապես Լանկաշիրի թագավորական գնդի կապրալ Դոնալդ Փեյնը ամբաստանվում է իրաքցի կալանավորներից մեկին անզգուշաբար սպանելու մեջ: Նրա երկու համագնդեցիներ՝ Ուեյն Քրոուկրոֆթը եւ Դարեն Ֆալոնը, ամբաստանվում են 2003 թ. սեպտեմբերին կալանավորների հանդեպ անմարդկային վերաբերմունք դրսեւորելու մեջ:

Հիշյալ գնդի սերժանտներից մեկը եւ գնդապետ Խորխե Մենդոնսան, ինչպես նաեւ հետախույզներ Մարկա Դեյվիսը եւ Մայքլ Փիբլզը ամբաստանվում են բանտարկյալների նկատմամբ անմարդկային վերաբերմունք եւ զինվորական պարտականությունների անփույթ կատարման մեջ:

Իրաքցի քաղաքացիական կալանավոր Ահմեդ Քարիմի սպանության (08.05.2003) մեղադրանքով կդատվեն բրիտանացի 4 զինծառայողներ, որոնցից մեկը սերժանտ է, մյուսները՝ շարքային գվարդիականներ:

Գ. Ք.

ԹՈՒՐՔԻԱ

PKK-ն Հյուսիսային Իրաքից ուսադրություն շեղելու արդյունավետ միջոց

Թերեւս դրանով է պայմանավորված նրա գործունեության ակտիվ վերսկսումը Թուրքիայում

Հուլիսի 19-ին «**Ազգը**» «Ռուս-թուրքական մերձեցումը կողմերի համար հրամայական է դառնում» խորագրով ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի Սոչիում կայացած հանդիպումը մեկնաբանելիս մերձեցման համար հիմք էր ընդունել ԱՄՆ-ի եւ Եվրամիության հետ հարաբերություններում կողմերի համար քաղաքական զարգացումների անբարենպաստ ընթացքը:

Ըստ երեւույթին այդ զարգացումներն ավելի քան անբարենպաստ են Թուրքիայի համար, որ վերջին շրջանում ոչ մի կերպ չեն դադարում խոսակցիվները ԱՄՆ-ի հետ: Դրա հիմքում դեռեւս հակաիրաքյան պատերազմի նախօրյակին ծայր առած թուրք-ամերիկյան տարաձայնությունների վերածումն է հակասությունների:

«**Ազգը**» նույն համարում պայմանավորելով դրանք Հյուսիսային Իրաքում քրդական պետության ստեղծման ամերիկյան ծրագրերով, նշել էր, որ ծրագրերին համապատասխան պետական կառույցի ուրվագծումն աննախադեպ՝ արեց վերոհիշյալ հակասությունները:

Հասկանալի է, որ Իրաքի հյուսիսում քրդական պետության ստեղծման ծրագրերը փուլ առ փուլ իրականացնող ԱՄՆ-ը միաժամանակ պահանջում էր, որ Թուրքիան տարածաշրջանի առումով առաջնակարգ դեր ստանձնի «Մեծ Մերձավոր Արեւելք» ծրագրում: Քանի որ այս դերը Թուրքիայի տեսանկյունից անհամատեղելի էր քրդական ծրագրերի հետ, ուստի նա սկզբունքորեն դեմ չլինելով հանդերձ պետք է մերժեր դա: Մինչդեռ Թուրքիան ընդգրկված էր «Մեծ Մերձավոր Արեւելք» ծրագրում: Նրա աշխարհաքաղաքական դիրքն ու ակտիվ մասնակցությունը համարվում էին ծրագրի իրագործման անհրաժեշտ նախապայմաններից:

Այլ կերպ, ԱՄՆ-ը քրդական պետության ստեղծման պայմաններում կանգնեց Թուրքիայի մասնակցությունը «Մեծ Մերձավոր Արեւելք» ծրագրին ապահովելու հրամայականի առջեւ: Դա ենթադրում էր թուրքական պետության ուշադրության շեղումը Հյուսիսային Իրաքի քաղաքական զարգացումներից: Դրա անհրաժեշտ նախապայմանը թերեւս Թուրքիային ավելի անընդունելի տարբերակի առաջարկումն էր, քան Իրաքի հյուսիսում քրդական պետության ձեւավորումը:

Ահա այս պայմաններում վերստին ասպարեզ է իջնում PKK-ն եւ սկսում ակտիվացնել իր գործունեությունը Թուրքիայի տարածքում: Հասկանալի է, որ մինչ թուրքական իշխանությունները ի լուր աշխարհի հայտարարում են PKK-ի ահաբեկչության եւ ահաբեկիչների դեմ համատեղ պայքարի անհրաժեշտության մասին, ԱՄՆ-ում եւ եվրոպական երկրներում քրդական այս կազմակերպության գործունեությունը բնութագրվում է «դիմադրություն», իսկ գործունեության մասնակիցները՝ «ազատամարտիկներ»:

Թուրքիայում վերսկսված PKK-ի գործունեության առումով ուշագրավ է «Միլլիեթի» հուլիսի 19-ի համարի տեղեկությունը, որտեղ նշվում է, որ միայն հուլիսի 11-ին Թունջելի-Փուլումուր մայրուղում ահաբեկչական կազմակերպության անդամները կանգնեցրել են շուրջ 40 փոխադրամիջոցներ, որոնց թվում են ավտոբուսներ, եւ ստուգել ուղեւորների անձը հաստատող փաստաթղթերը:

Ստուգման նպատակն, ինչ խոսք, զինվորականների հայտնաբերումն է: Հայտնաբերման դեպքում նրանց որպես կանոն գնդակահարում են, եղել են նաեւ առեւանգման դեպքեր: Թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը եւս անդրադարձել էր PKK-ի գործունեության վերսկսմանը՝ ընդգծելով, որ 1998 թ.-ից ի վեր երկրում ահաբեկչական կազմակերպությունը չէր հաջողվում ճանապարհ կտրել:

Ակնհայտ է, որ առանց հենարանի, համապատասխան հենակետերի եւ միջազգային ուժերի աջակցության PKK-ն Թուրքիայում չէր կարող արագորեն վերադասավորել իր ուժերը եւ իսկույն անցնել զինյալ գործունեության: Թերեւս այդ առումով պատահական չէ «անհրաժեշտության դեպքում PKK-ին երկրի սահմաններից դուրս հարվածելու» մասին Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի սպառնալիքին ի դեմս Դանիել Ֆրիդի՝ ԱՄՆ պետքարտուղարության պատասխանը, թե թուրքական զինուժի մուտքն Իրաք լուրջ հետեւանքներ կունենա:

Սա նշանակում է, որ մոտ ապագայում PKK-ի գործունեության չեզոքացումը Թուրքիայում իրատեսական չի թվում: Դա ունի բազմաթիվ պատճառներ: Սակայն դրանց պարզաբանումը մասնավոր մոտեցում են պահանջում:

ՏԻԳՐԱՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ

Երկու տարում զոհվել են մոտ 25000 խաղաղ իրաքցիներ

Իրաքի պատերազմի սկզբից (20.03.2003) մինչեւ 2005 թ. մարտի 19-ն այդ երկրում զոհվել են 24865 խաղաղ բնակիչներ: Այս տվյալներն են բերվում Լոնդոնում գործող «Իրաք բոդի քաունթ» իրավապաշտպանական կազմակերպության անկախ հետազոտության մեջ:

Փաստաթղթում նշվում է, որ զոհված խաղաղ իրաքցիների 37 տոկոսի մահվան պատճառը հակաիրաքյան կոալիցիայի զինվորականների գործողություններն են: Խաղաղ բնակչության զոհերի 36 տոկոսը «հանցավոր տարրերի» գործողությունների հետեւանք է: Ապստամբների կամ «հակաօկուպացիոն ուժերի» քայլերի հետեւանքով սպանված իրաքցիները կազմում են բոլոր զոհերի 9 տոկոսը:

Իրաքի կառավարությունը բրիտանացի հետազոտողներին շնորհակալություն է հայտնել աշխատանքի համար, միաժամանակ չհամաձայնելով հետազոտության այն հավաստմանը, թե «ահաբեկիչների քայլերի հետեւանքով զոհված խաղաղ բնակիչների թիվը փոքր է բազմազգ ուժերի գործողությունների պատճառած զոհերի թվից»:

CNN հեռուստաընկերությունը մեջբերում է ամերիկյան հրամանատարության արձագանքը, ըստ որի «կոալիցիոն ուժերը ջանացել են Իրաքում ռազմական գործողությունների ժամանակ զոհեր չպատճառել խաղաղ բնակչությանը»: Ամերիկացիները նաեւ կասկածի տակ են առնում «Իրաք բոդի քաունթի» հաշվարկների ճշգրտությունը, ասելով, թե «տվյալ հարցի առթիվ հավաստի տվյալներ կարող են տրամադրել միայն Իրաքի առողջապահության նախարարությունը եւ կառավարությունը»:

Հետազոտությունն անցկացվել է 2003 թ. մարտից ի վեր խաղաղ բնակչության զոհերի վերաբերյալ հրապարակված ավելի քան 10 հազար նյութերի վերլուծության հիման վրա: 2005 մարտից հետո Իրաքում տեղի են ունեցել տասնյակ ահաբեկչություններ՝ պատճառելով հարյուրավոր զոհեր: Այնպես որ, զոհված խաղաղ իրաքցիների թիվն այսօր անցնում է 25 հազարից:

Գ. Ք.

ԱԶԳ

Սփյուռք

Գորկին 1941 թ. հունիսի 23-ին գրում է հարազատներին, ոգեւորված պատմում է դեպի Սան Ֆրանցիսկո առաջիկա այցելության մասին.

«...Թանկագին Վարդուս, առաջիկա երեք շաբաթների ընթացքում որեւէ օր մեքենայով մի քանի ընկերների հետ մեկնելու եմ Սան Ֆրանցիսկո: Մի շատ սիրելի եւ համակրելի ընկերուհի, որը նույնպես նկարիչ է, այցելեց ինձ մի քանի օր առաջ, եւ նկարներս այնքան դուր եկան նրան, որ գնեց մեկը, որի համար իսկույն վճարեց 500 դոլար: Նա բոլորիս հրավիրեց գնալ այնտեղ այս ամառ ու նկարել: Անկեղծ ասած, շատ հաճելի կլինի, քանի որ 16 տարի է, ինչ Նյու Յորքից դուրս չեմ եկել...»:

«Մի շատ սիրելի եւ համակրելի ընկերուհին» նկարչուհի Ջին (Ժաննա) Ռեյնալն էր, ով Գորկուն խոստացել էր տրամադրել Ֆրեդ Թոմսոնի բլուրների վրա գտնվող իր «բարեկամի» ագարակ-առանձնատունը: Սակայն առավել կարեւոր էր, որ Ջինը խոստացել էր Սան Ֆրանցիսկոյի Արդի արվեստի թանգարանում բացել Գորկու աշխատանքների ցուցահանդեսը: Նա իսկապես կարողացավ պայմանավորվածություն ձեռք բերել թանգարանի տնօրենության հետ, եւ որոշվեց Արշիլ Գորկու աշխատանքների հետահայաց ցուցահանդեսը թանգարանում կազմակերպել օգոստոսի 9-24-ը: Արշիլը եւ հատկապես Ագնեսը (որի մտերմիկ ընկերուհին էր Ջինը) շատ էին ոգեւորված այս գաղափարով: Նրանք վստահում էին Ռեյնալին, մի կնոջ, ով ոչ միայն արվեստի նուրբ հոտառություն ուներ, այլեւ ժամանակի մեջ տեղավորվելու եւ իրադարձությունների ընթացքից մեծագույնս օգտվելու ճկունություն:

Նկարները օրեր առաջ, շրջանակված-ծրարված, ապահով Գորկին ուղարկել էր Սան Ֆրանցիսկո, թանգարանի հասցեով: Բայց ցուցադրության հիմնական սրահը զբաղված էր մինչեւ հուլիսի վերջը: Պետք էր մի փոքր սպասել: Այդ ժամանակն Ագնեսը եւ Ջինը օգտագործեցին գովազդը կազմակերպելու համար, զորաշարժի ենթարկելով իրենց կապերն ու ծանոթությունները՝ մամուլի պատշաճ արձագանքն ու հեղինակավոր անձանց ներկայությունն ապահովելու համար:

Գորկին եւ Ագնեսը Սան Ֆրանցիսկո ուղեւորվեցին Գորկու ծանոթ քանդակագործներից մեկի՝ ճապոնացի Իսամու Նոգուչիի հետ, նրա «Ֆորդ» մակնիշի ավտոմեքենայով:

Սակայն Նյու Յորքից Սան Ֆրանցիսկո ճանապարհորդությունը, ինչպես նաեւ Սան Ֆրանցիսկոյում անցկացրած երեք ամիսն իսկական փորձություն եղավ Արշիլի համար: Այս ժամանակում սովեցին շատ տագնապներ, ինչպես նաեւ նորերը ծնվեցին:

«Արշիլ Գորկի» վեպի հեղինակ, հարգարժան Սարգիս Վահագնը (Փաթափության) ահա թե ինչպես է նկարագրում Արշիլի հոգեվիճակը.

«Արդէն, նախապէս ալ, Նիւ Եորքէն-Սան Ֆրանսիսքօ ճամբու ընթացքին իսկ քանդուեր էր տրամադրութիւնը, սպառեր՝ պաշարը համբերութեան: Տարօրինակ ջղայնութիւն մը, անվերջ դրկուած, լարուած վիճակի մէջ պահեր իր յարաբերութիւնը Իսամու Նուկուչիին հետ: Պատճառը չէր գիտցած: Իր մէջ, զգացումները այն ատեն աղօտ էին ու պղտոր, չբացատրուած: Հիմա, սակայն, կարծես յստակ էր ալ. Անկէ ինքն, ինքնաշարժի առաջամասը, Իսամուի կողքին նստիլն էր այդ պղտոր զգացումին տոն տուողը, բարդուած՝ ինքնաշարժի ետնամասին մէջ, Իսամուին արձանագործական գործիքներուն եւ պիտոյքներուն կողքին իր սեղմուած, հազիւ տեղաւորուած, անտեսուած ըլլալու հանգամանքով: Մինչդեռ լաւ գիտէր, որ անհրաժեշտութիւն մըն էր այդ կարգադրութիւնը: Ինչպէս եւ Իսամու, հարկադրուած էին փոխն ի փոխ վարելու Իսամուին «Ֆորդ սեդանը»: Դիւրին չէր տասը օրուան ճամբան: Այս բոլորը կը հասկնար հիմա, կը բացատրէր իսկ ինքզինքին: Բայց կամքէն ու հասկացողութենէն անկախ, անախորժ զգացումը կը յամենար դեռ. նախանձի մութ ու լղրծուն, ստորերկրեայ ջուրերն էին իր ներսիդին:

Այսքանը կարծես բաւարար չըլլար, ու ահա Իսամուին առարկութիւն չվերցնող միա կարգադրութիւնն ալ, անախորժօրէն, յանկարծակիի կը բերէր զինք.

- Արշ, կէզի (բենզին-խ.խ.) ծախքերը քու վրադ են,- տնօրիներ էր ան միակողմանիօրէն, մինչդեռ ինք, տրամաբանական առումով նախապատրաստուեր էր կէս առ կէսի դրութեան:

Ալ, օրը երկու անգամ, երբ ինքնաշարժը կանգ կ'առնէր կայանի մը առջեւ, տհաճութեամբ էր, որ ինք կպարտադրուէր ձեռքը գրպանը տանելու: Լաւ հասկցուինք. հարցը միայն նիւթականը չէր: Թէեւ այդ ալ կարեւոր էր իրեն համար, մինչդեռ երկու հարիւր յիսունի հասեր էր ծախսած գումարը: Իսկ իր ամբողջ ունեցած հազար տոլարի գումարը, զոր ծրագրած էր վերապահել Սան Ֆրանսիսքոյի երեքէն չորս ամիս տեւելիք կեցութեան համար, կը հալէր օր ըստ օրէ: Դրամին չափ կարեւոր էր նաեւ իր այն տհաճ եզրայանգումը, թէ Իսամու ծրագրած ու նիւթած էր այս հրաւէրը, շահադիտականօրէն, ամբողջ ճանապարհածախսը իրմէ կորզելու մտադրութեամբ: Շահագործուած ըլլալու այս զգացողութիւնը նոյնքան խռովիչ էր: Խառն ու պղտոր վիճակ մը վերջապէս՝ տրամադրութիւն քանդող եւ ջլատիչ...»:

Փորձություններ Սան Ֆրանցիսկոյում

1948 թ. հուլիսի 21-ին ամերիկյան Ֆերլամ բնակավայրում ինքնասպան եղավ դարի մեծագույն նկարիչներից մեկը՝ Արշիլ Գորկին: Նրա մահվան 57-րդ տարելիցի կապակցությամբ տպում ենք մի հատված Սերգեյ Գալոյանի «Մենակության գույնը» գրքից:

Ճանապարհին ապրած հոգեկան այս խռովքը նրան դյուրագրգիռ է դարձնում, մղում վեճերի: Ինչպես վկայում է Գորկու կենսագիրներից մեկը՝ Արշիլի եւ Ագնեսի ավագ դուստր Մարոյի ամուսին Մեթյու Սփենդերը, ճանապարհին անտեսված, ինչ-որ չափով արհամարհված Գորկին երբեմն պոռթկում է: Կես ճանապարհին՝ մի կամրջի վրայով անցնելիս, Գորկին վիճաբանության մեջ է մտնում Նոգուչիի հետ այն բանի համար, թե ամպերն իսկապե՞ս ամպեր են, թե՞ սպիտակ ձիավորներ, որոնք հետ-հետ գնալով՝ իրար են բախվում: Ամպերի եւ սպիտակ ձիավորների հավասարության աստիճանի հասցված պոետական մտածողությունը Գորկու մոտ բացարձակ աստիճանի էր հասել: Ինքը՝ Մեթյու Սփենդերը, Գորկու մասին գրած «Կյանքի վաղ շրջանը» հոդվածում նշում է, որ «չնայած Արշիլ Գորկին հաճախ էր խոսում իր մանկության տարիների մասին, չէր սիրում նշել կոնկրետ թվականներ եւ վայրեր: Նա օգտվում էր առասպելի լեզվից, ասելով, որ իր հայրը ձիու վրա նստած բարձրահասակ տղամարդ էր, որը մի օր հեռացավ թանձր մառախուղի մեջ եւ երբեք չվերադարձավ...»:

Նոգուչուն ամպերը ամպեր է անվանել, ոչինչ ավելին: Այս տրամաբանությունը Գորկուն զայրացրել է: Մի պահ նա նույնիսկ մտածում է իջնել մեքենայից եւ վերադառնալ Մանհեթեն, Նյու Յորք.... Բայց ամեն ինչ հարթվում է, եւ նրանք հասնում են Սան Ֆրանցիսկո:

Արդեն չորրորդ օրը՝ 1941-ի հուլիսի 20-ին նա գրում է հարազատներին.

«...Չորրորդ օրն է, որ Սան Ֆրանցիսկոյում եմ, եւ իրադրությունը փոխվել է: Ընկերներս խոստացել էին, որ երբ գամ այստեղ, ինձ կտանեն իրենց ագարակը, որտեղ կկարողանայի նկարել մոտ երեք ամիս եւ այլն, եւ այլն, եւ որ ցուցահանդես կկազմակերպեն ինձ համար: Բայց ինչպես երեւում է, ես պետք է հոգամ բոլոր ծախսերը: Միայն Նյու Յորքից այստեղ գալու համար պահանջվեց մոտավորապես 250 դոլար:

Սիրելիներս, իմ ամբողջ կյանքում երբեք այսպիսի սխալ չէի գործել: Թվում է, թե ընկերներս ուզում էին, որ իրենց հետ գամ միայն այն բանի համար, որպեսզի պակասեցնեմ իրենց ճանապարհի ծախսերը: Ինձ բերեցին այստեղ, եւ չգիտեմ, թե ինչ անեմ: Երեւի մի քանի շաբաթ կմնամ եւ հետո կվերադառնամ Նյու Յորք: Չգիտեմ, թե ինչ է ինձ սպասվում այստեղ , բայց, բարեբախտաբար, արվեստանոցս վարձով չեմ տվել:

Եթե միայն կարողանայի դրական նորությունների մասին գրել ձեզ: Բայց այս պտտումների պատճառով գիշերները չեմ քնում եւ կարծում եմ, որ միակ արժեքավոր բանն այստեղ բլուրներն ու լեռներն են...

Եթե բախտը ժպտա ինձ, եւ այստեղ մի քանի նկար վաճառեմ, ապա վերադարձիս կայցելեմ ձեզ:

Այս պահին առավոտյան 6-ն է: Այս քաղաքում, թվում է, թե ամեն առավոտ անձրեւ կթափվի, բայց արեւը համառորեն հայտնվում է նախաճաշից հետո: Փորձում եմ ապրելու տեղ գտնել, բայց երեւում է, ամեն ինչ բավական թանկ է...»:

Ի՞նչ էր պատահել, ինչո՞ւ էր տրտնեղած Արշիլը: Չէ՞ որ նրա բարեկամները Սան Ֆրանցիսկոյում մի քանի ամիս ապրելու եւ ստեղծագործելու հնարավորություն էին խոստացել:

Ջին Ռեյնալը, որ ամեն հավաստիացումների հետ խոստացել էր նաեւ Գորկուն եւ Ագնեսին տրամադրել Ֆրեդ Թոմսոնի բլուրների վրա գտնվող իր «մի բարեկամի» ագարակ-առանձնատունը, դժբախտաբար, գժտվել էր իր սիրահար-բարեկամի հետ եւ նրան փոխարինել նորով: Անհարմար դրություն էր ստացվել: Եվ որպեսզի ինչ-որ կերպ հարթի ստեղծված իրավիճակը, Ջինը ստիպված տեղափոխվել էր իր նոր սիրահարի մոտ եւ Մոնթիոմերի փողոցի վրա գտնվող հարկաբաժինը ժամանակավորապես զիջել Գորկուն եւ Ագնեսին: Գորկին բնավ գոհ չէր այս ամենից, որն ակնհայտ զոհաբերության իմաստ ուներ: Ճիշտ է, Ջինի հարկաբաժինը շքեղ էր, կոկիկ, կահավորված ռոկոկո ոճով, ամեն ինչ մարմարակերտ, ոսկեզօծ եւ ժանեկապատ, բայց անչափ անհարմար էր շարժվել խճողված սենյակների միջով: Ամեն ինչ մանրամանր, ճշգրիտ դասավորված, ճիշտ տեղերում դրված: Վախենում էր անզգույշ մի քայլ անել եւ խախտել խնամքով ստեղծված հավասարակշռությունը: Արձակ տարածությունների սովոր (Նյու Յորքի Յունիոն Սքվերի, 36 հասցեում գտնվող իր հարկաբաժինն ազատության զգացումը չէր բռնադատում), նկարակալը, վրձինները, ներկերը, մատիտները դնելու եւ աշխատելու իր համար ընդունելի ոճը խախտված էր: Նա չէր կարողանում նկարել, ուստի շատ հաճախ թափառում էր Սան Ֆրանցիսկոյի փողոցներում, քաղաք, որը բնազդաբար չսիրեց հենց առաջին իսկ օրվանից:

Խառնիճաղանջ, կեղտոտ ու աղմկոտ Նյու Յորքից հետո բլուրների վրա տարածված, մաքուր, կանաչավետ ծառկոցների մեջ պարուրված Ֆրիսկոն պետք է, որ հոգեկան հանգստություն բերեր Արշիլի տագնապած հոգուն: Երկնքի բիլ կապույտը, գարնանային ջերմությունը, մշուշի եւ արեւի հերթագայության մեջ բացվող ծովը, Ամբարքադեր պողոտան, որն ավելի շուտ ծեմավայր էր, կարող էին խաղաղեցնել ամեն մի խռովք: Սակայն խռովքը Արշիլի հոգում էր, ներսում: Նա եւս մեկ հուսախաբություն էր ապրել...

ՄԵՆՔ ԱՐՏԵՐԿՐՈՒՄ

Gud velsigne os... Աստված օրհնի մեզ...

Այսպես է կոչվում Դանիայում 2002 թ. նկարահանված այդ երկրում ապրող հայերի եւ Հայաստանի մասին փաստավավերագրական ֆիլմը:

Դանիայում հայկական քրիստոնեական մշակութային կենտրոնի մտահղացմամբ ֆիլմի ռեժիսոր եւ կենտրոնի նախագահ Ալեքսանդր Աղաբալյանը որոշեց դանիացիներին ծանոթացնել Հայաստանի, նրա ժողովրդի, մշակույթի եւ պատմության հետ:

Ֆիլմի գաղափարը ծնվեց Հայաստանում քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունելու 1700-ամյակի նախօրեին: Ֆիլմի առաջին մասը նվիրված է հայ մշակույթին եւ պատմությանը, մեծ տեղ է հատկացվում նաեւ 1915 թ. Հայոց մեծ եղեռնին, որի մանրամասները պարզապես ցնցել էին դանիացիներին: Սակայն ֆիլմը հիմնականում կենտրոնանում է Դանիայում հայերի ինտեգրման խնդրի վրա:

ԽՍՀՄ փլուզումը շատերին ստիպեց թողնել հայրենիքը եւ հաջողություն փնտրել օտար հողում: Հաջողվե՞լ է արդյոք հայերին ինտեգրվելով պահպանել իր մշակույթը, լեզուն, սովորույթները: Այո՛, հաջողվել է ոչ միայն չմոռանալ հայրենիքը, այլեւ անել ամեն ինչ, որ անգամ Կոպենհագենն ունենա իր փոքրիկ Հայաստանը: «Ցանկացա մի բան քանդակել, որ հիշեցնի իմ հարազատ տունը, թեկուզ օտար երկրում, օտար հողի վրա հայրենիքից մի նշան ունենալ», ասում է քանդակագործ Արմեն Մասիհյանը: Եվ նա ստեղծեց այդ քանդակն ու անվանեց «Ծագում»՝ մի հուշարձան հայ կնոջ պատկերի պես վեհ ու վսեմ:

«Մեծ ջանքեր թափեցի, ասում է ռեժիսոր Աղաբալյանը, որպեսզի իրավունք ստանամ Կոպենհագենի Սբ. Անդրեաս եկեղեցին օգտագործել հայկական խորհրդակատարումների եւ պատարագների համար»: «Դանիայում չկա հայկական եկեղեցի, շարունակում է նա, եւ ես որոշեցի հայրենակիցներիս հնարավորություն տալ զգալու հայրենիքի շունչը այդ եկեղեցու պատերից ներս: Եվ ավելին՝ 1995 թ. այդ եկեղեցու բակում Արմեն Մասիհյանի շնորհիվ մի խաչքար դրեցինք, որ նվիրված է Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին»:

Մեր հայրենակիցներից շատերն են հաջողության հասել Դանիայում:

Աիդա Աղաբալյանը՝ ֆիլմի ռեժիսորի կինը, շատ փորձություններ անցնելով, այժմ աշխատում է Դանիայի Արհմիությունում որպես խորհրդական: Նա զբաղվում է արտերկրացիների սոցիալական ապահովման հարցերով: Մի շարք հայ գիտնականներ Դանիայում զբաղվում են քաղցկեղի ուսումնասիրությամբ: «Ես շատերի պես ստիպված եղա լքել Հայաստանը, քանի որ որոշել էի գիտությամբ զբաղվել», ասում է գիտնական Մարիամ Գրիգորյանը: «Ավելի լավ է լինեմ լավ հացթուխ Դանիայում, քան վատ ճարտարապետ Հայաստանում», ասում է Կարեն Քոչարյանը: Եվ վերջապես Սերգեյ Ազիզյանը համարվում է Դանիայի առաջին ջութակը, որը մեծ հեղինակություն է վայելում Դանիայում:

Ահա այսպիսին է Դանիայի հայ համայնքը: Այս տաղանդավոր հայերը նպաստում են մեկ այլ երկրի զարգացմանը՝ միաժամանակ շարունակելով հայ մնալ:

Այս ամենը Ալեքսանդր Աղաբալյանը կարողացել է մեծ հմտությամբ պատկերել իր՝ «Աստված օրհնի մեզ...» ֆիլմում, որի պրեմիերան տեղի ունեցավ Կոպենհագենի կինոյի տանը: Դանիացիները, գրեթե անտեղյակ Հայաստանի եւ հայ մշակույթի մասին, շնորհիվ Աղաբալյանի եւ մի շարք այլ հայերի հասկացան, թե ինչպիսին է իրականում հայը:

ԱՆՆԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Կաքավաձորի պատկերը

Ընթերցողին «Դդմաշեն» երկհատորյակով, «Ո՞ր մեղքի համար», «Հիշեք, որ հիշվեք» գրքերով հայտնի գրող Ֆահրադ Սողոմոնյանը երեկ ազգային գրադարանում ներկայացրեց իր նոր՝ «Կաքավաձոր» գիրքը: Ինչպես նշվում է գրքում, ուսումնասիրություն-հիշատակարանն ընդգրկում է Կաքավաձոր (Ֆառուղ) գյուղի հիմնադրման, նրա մարդկանց, Հայրենական մեծ պատերազմում զոհված մարտիկների, Արցախի ազատագրական կռիվներին մասնակցած կամավորական «Վան» ջոկատի պատմությունը, նաեւ ներառում է գյուղի կենսագրությունը, կենցաղը, մշակույթը եւ այլ իրադարձություններ: Հեղինակի խոսքերով, Կաքավաձոր գյուղի 175 ամյակին նվիրված գրքում իրական կերպարներ, դեմքեր են, իսկ ստեղծագործության հենքում՝ իրական փաստաթղթեր:

Մեծ եռանդ ունեցող գրողը իր գրեթե բոլոր ստեղծագործություններում ներկայացնում է Հայաստանի որեւէ բնակավայր, երբեմնի եւ ներկա մարդկանց ու հերոսներին: Ուսումնասիրությունների հաջորդ կետերը Վարսեր եւ Գեղամավան գյուղերն են, որոնց մասին արխիվային փաստաթղթերն արդեն հանվել են, եւ հեղինակի խոսքերով, եթե տեսողությունը թույլ տա, անպայման կշարադրի նաեւ այդ գյուղերի պատմությունը:

«Կաքավաձոր» գրքի խմբագիր Հրաչյա Մաթեւոսյանի ներկայացմամբ Ֆահրադ Սողոմոնյանի հրատարակած գրքերը մեզ հուշում են, թե ինչպես պետք է սիրել հայրենիքը, հայրենի եզերքը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Չեմպիոնների լիգայի որակավորման առաջին փուլի պատասխան խաղում «Փյունիկի» առջեւ երկու խնդիր էր դրված: Նախ՝ անհրաժեշտ էր որեւէ հնարավոր է շուտ հասնել արդյունքի՝ խփելով երկու գնդակ, եւ երկրորդ՝ սեփական դարպասը պահել անառիկ: Եթե այդ խնդրի առաջին մասը «Փյունիկը» գերազանց կատարեց, ապա, ցավոք, երկրորդ մասի իրականացումը չհաջողվեց, որի հետեւանքով էլ Հայաստանի չեմպիոնը դուրս մնաց հետագա պայքարից:

«Փյունիկ» Հայաստան-«Հակա» Ֆինլանդիա՝ 2-2 (2-1)
20 հունիսի, Երեւան, «Հանրապետական» մարզադաշտ:
Մրցավար՝ Սորին Կորպոդեան (Ռումինիա):

«Փյունիկ»-Էդգար Գասպարյան, Արմեն Տիգրանյան, Ալեքսանդր Թադեւոսյան, Սարգիս Հովսեփյան, Աղվան Մկրտչյան, Արթուր Ոսկանյան (Վալերի Ալեքսանյան, 75), Մամադու Դիավարա, Ռոբերտ Արզումանյան, Լեւոն Փաչաջյան, Ռաֆայել Նազարյան, Տիգրան Դավթյան (Վարդան Պետրոսյան, 76):

«Հակա»-Միկո Վիլմունեն, Յուսի Կանգասկորպի, Լասե Կարյալայնեն (Ջեյն Ֆաուլեր, 46), Յարկո Օկոնեն, Յուխա Պասոյա, Կալե Եռլա, Միկո Ինանեն, Յանի Կառտիլա, Միկո Մանինեն (Յարկո Յոտսի, 84), Յանե Սալի, Յառնո Մաթիլա (Էռնո Ռոզենբերգ, 69):

Գոլերը՝ Փաչաջյան (3), Դիավարա (30), Մաթիլա (39), Ֆաուլեր (62):
Զգուշացվեցին Թադեւոսյանը եւ Ինանենը:

Հուսադրող սկիզբ, տխուր վերջաբան

PHOTOLURE

Խաղասկիզբը շատ խոստումնալից էր «Փյունիկի» համար: Արդեն 3-րդ րոպեին ձախ թեւից Աղվան Մկրտչյանի փոխանցումը դիպուկ հարվածով եզրափակեց Լեւոն Փաչաջյանը: Արագ արդյունքի հասնելը թե՛ «Փյունիկի» ֆուտբոլիստների, թե՛ ֆուտբոլասերների մոտ հանդիսման բարեհաջող ավարտի հույսեր արթնացրին: Առաջին խաղակեսի կեսերում ծավալված գործողություններն ավելի ամրապնդեցին այդ լավատեսությունը: Ոգեւորված գոլից, դաշտի տերերը սրընթաց գրոհներ էին կազմակերպում դեպի մրցակցի դարպասը: Հյուրերը գրեթե ողջ թիմով նահանջել էին սեփական կիսադաշտը եւ պաշտպանվում էին մեծ ուժերով: Նրանք դաշտի բոլոր հատվածներում դիմել էին մամլիչ գործողությունների՝ փյունիկցիներին զրկելով ազատ գործելու հնարավորությունից: Չնայած դրան, դաշտի տերերին հաջողվում էր սպառնալից պահեր ստեղծել ֆիննա ֆուտբոլիստների դարպասին: Եվ ահա 30-րդ րոպեին «Փյունիկը» հասավ նոր հաջողության: Իր վարպետությամբ աչքի ընկավ այս խաղում ակտիվ գործող Մամադու Դիավարան: Եվ կրկին գոլային փոխանցման հեղինակն Աղվան Մկրտչյանն էր, որը եւս ողջ հանդիպման ընթացքում աչքի ընկավ իր ագրեսիվ գործողություններով:

2-0 հաշիվը մեծ առավելություն էր նման մրցակցությունում, մանավանդ որ հյուրերի մոտ հարձակողական գործողությունները չէին ստացվում: Ապահովության համար փյունիկցիներին անհրաժեշտ էր եւս մեկ գոլ խփել, որից հետո, կարծում ենք, «Հական» այլեւս ընդունակ չէր լինի թեկուզ մտցնելու մրցակցությունում: Սակայն, ինչպես հաճախ է պատահել հայկական թիմերի մասնակցությամբ հանդիպումներում, «Փյունիկն» անհեթեթ գոլ բաց թողեց սեփական դարպասը: Աններելի սխալ թույլ տվեց թիմի ավագ Սարգիս Հովսեփյանը, որը փոխանակ գնդակը հետ փոխանցելու դարպասապահին, կամ էլ պարզապես հեռացնելու սեփական կիսադաշտից, փորձեց խաբս տալ մրցակցի հարձակվողին: Վերջինս խլելով գնդակը, այն ուղարկեց դատարկ դարպասը: Փաստորեն, փորձառու Հովսեփյանի աններելի սխալը ճակատագրական եղավ թիմի համար: Հարկ է նաեւ նշել, որ «Փյունիկի» երիտասարդ դարպասապահ Էդգար Գասպարյանն իրեն վստահ չէր զգում դարպասում՝ ավելորդ լարվածություն ստեղծելով պաշտպանական օղակում: Եվ դա էր պատճառը, որ պաշտպանները վախենում էին գնդակը հետ ուղարկել իրենց դարպասապահին:

Թվում էր, թե ընդմիջումից հետո «Փյունիկը» նույն ոգեւորությամբ կգործի: Սակայն, ինչպես երեւում է, բաց թողած գոլը հոգեբանորեն ազդել էր նրանց վրա, բացի այդ էլ զգացնել տվեց հոգնածությունը: Ճիշտ է, դաշտի տերերն ավելի շատ էին տիրում գնդակին եւ շարունակում էին դարպասը գրավելու ուղիներ գտնել, սակայն նրանց գործողություններում աչքի էր զարնում միօրինակությունը: Որպես կանոն գնդակը բարձրից փոխանցվում էր մրցակցի տուգանային հրապարակ:

Իսկ ահա հյուրերը երկրորդ խաղակեսում զգալիորեն ակտիվացան: Անշուշտ, նրանք եւս զգացին, որ «Փյունիկի» թիկունքն ապահով չէ: Հանդիպման 62-րդ րոպեին կրկին անվստահ խաղաց դարպասապահ Գասպարյանը, որի արդյունքում Ֆաուլերը հավասարեցրեց հաշիվը: Այսպիսով, հաջող սկիզբը իր շարունակությունը չգտավ, եւ փյունիկցիներին չհաջողվեց ռեւանշի հասնել առաջին խաղում կրած պարտության դիմաց: Իհարկե, ցավալի է, որ մեր չեմպիոնը չկարողացավ հաղթահարել ֆիննական արգելապատնեշը: Իսկ մրցակիցը բնավ էլ ուժեղ չէր «Փյունիկից»: Ցավոք, ակումբի ղեկավարությունն այդպես էլ չկարողացավ ուժեղացնել թիմի կազմը եվրոգավաթների մասնակցության համար: Դա վերաբերում է հատկապես դարպասապահին:

Ֆուտբոլիստն Աբրամովիչի դեմ դատական հայց է ներկայացրել

Իտալացի կիսապաշտպան Էնրիկե դե Լուկասը դատական հայց է ներկայացրել Լոնդոնի գերագույն դատարան ընդդեմ «Չելսիի» սեփականատեր Ռոման Աբրամովիչի: Լուկասը 2002/03 թթ. մրցաշրջանում հանդես է եկել «Չելսիում»: Նա գտնում է, որ ակումբը խախտել է պայմանագրի պայմանները՝ ժամկետից շուտ խզելով այն եւ ուղարկելով իտալական «Ալավես», որը դուրս էր մնացել բարձրագույն խմբի առաջնությունից: Որպես հասցված վնասի փոխհատուցում, Լուկասը Աբրամովիչից 4,37 մլն դոլար է պահանջում:

Էնրիկե դե Լուկասի «Չելսի» տեղափոխվելու պատմությունը բավական խճճված է: Բանն այն է, որ մինչ «Չելսի» տեղափոխվելը, իտալացի ֆուտբոլիստն առանց ակումբի ղեկավարության տեղյակ պահելու, պայմանագիր էր կնքել «Ալավեսի» հետ: Մեկ մրցաշրջան թիմում խաղալուց հետո, որում Լուկասը ոչնչով աչքի չընկավ (31 խաղում խփել էր 1 գոլ), «Չելսիի» ղեկավարությունը նրան ուղարկեց «Ալավես»: Լուկասը գտնում է, որ դա անօրինական քայլ էր իր հանդեպ: Ֆուտբոլիստի պնդմամբ, իր հետ պայմանագիրը միակողմանի խզել էին 2003 թ.: Սպասվում է, որ այս գործը կքննվի 3 օրում: Սակայն դժվար թե ֆուտբոլիստին հաջողվի շահել դատական գործը:

Հասկանալական է, որ Լուկասն առաջին ֆուտբոլիստն էր, որ 2002 թ. տեղափոխվել էր «Չելսի»: Ընդ որում, նրա համար «Չելսին» ոչինչ չվճարեց, քանի որ նոր էր ավարտվել պայմանագրի ժամկետը «Էսպանյոլի» հետ: Այն ժամանակ Իսպանիայի երիտասարդական հավաքականի խաղացողը բավական ակտիվ խաղ էր ցուցադրում: Օրինակ, 2000/01 թթ. վարձավճարով հանդես գալով ֆրանսիական ՊՍԺ-ում, նա 33 խաղում 7 գոլ էր խփել:

Մինչեւ այժմ ֆուտբոլիստներից դեռ ոչ-ոք չէր համարձակվել դատական հայց ներկայացնել Ռոման Աբրամովիչի դեմ: Բրիտանական «Sunday Times» թերթի համաձայն, ռուսաստանցի գործարարը Լոնդոնի ամենահարուստ միլիարդատերն է, որի կարողությունը գնահատվում է մոտ 11 մլրդ դոլար: Ուստի պատահական չէ, որ շատերին հանգիստ չի տալիս Ռոման Աբրամովիչի հարստությունը: Վերջինիս դեմ մեկ անգամ չէ, որ դատական հայցեր են ներկայացվել, սակայն դրանից Աբրամովիչի ֆինանսական բարեկեցությունը չի տուժել: Նրա դեմ 17,5 մլն դոլարի դատական հայց էր ներկայացրել Վերակառուցման եւ զարգացման եվրոպական բանկը: «Չելսիի» նախկին նախագահ Քեն Բեյթսն էլ փորձում էր նրանից 2 մլն ֆունտ ստեռլինգ փոխհատուցում ստանալ իրեն առանց աշխատանքի թողնելու համար: Մադրիդի «Ռեալը» նույնպես փորձում էր դատական հայց ներկայացնել, երբ Աբրամովիչը գայթակղում էր «արքայական» ակումբի պաշտպան Միչել Սալգադոյին... Այժմ էլ իտալացի Էնրիկե դե Լուկասն է փորձում փոխհատուցում ստանալ:

ՇԱԽՄԱՏ

Հակոբյանը գերազանց է մեկնարկել

Ամստերդամում ընթացող շախմատի մրցաշարում գերազանց է մեկնարկել Վլադիմիր Հակոբյանը: 4 տուրից հետո հայ գրոսմայստերը 3,5 միավորով Պավել Էլյանովի, Յան Տիմանի, Յան Ռոջերսի, Յան Սմիթի, Դանիել Սթելվագենի եւ Ռենիեր Վազգուեզի հետ գլխավորում է աղյուսակը: Առաջին երկու տուրերում Հակոբյանը հաղթեց Ռամոն Կոստերին ու Ֆրենկ Հոլզկեին, ապա ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Մեգարանտոյի հետ, իսկ 4-րդ տուրում պարտության մատնեց Սեբաստիան Սիբրեխտին: Մրցաշարին մասնակցում են 100 շախմատիստներ: 5-րդ տուրում Հակոբյանը սեւերով մրցելու է Վազգուեզի հետ:

ՀՀ հավաքականը 119-րդն է

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հավաքականների դասակարգման հերթական վարկանիշային ցուցակը: Հայաստանի հավաքականը թեեւ անհաջող է հանդես գալիս ընտրական մրցաշարում, սակայն նախորդ ամսվա համեմատ 2 հորիզոնականով վեր է բարձրացել (119-րդ տեղ): Ճիշտ է, հավաքականի վարկանիշը 3 կետով նվազել է:

Ընտրական մրցաշարում մեր հավաքականի մրցակիցներից ամենաբարձր վարկանիշն ունեն հոլանդացիները, որոնք մեկ հորիզոնականով վեր են բարձրացել եւ ընթանում են 3-րդ տեղում: Իսկ ահա չեխերը 2 հորիզոնականով նահանջել են՝ զբաղեցնելով 4-րդ տեղը: Ռումինացիները մեկ տեղով բարձրացել են (31-րդ հորիզոնական), ֆինները՝ նահանջել են 3 տեղով (43-րդ հորիզոնական): Մակեդոնիայի (94-րդ) եւ Անդորրայի (135-րդ) հավաքականները պահպանել են իրենց դիրքերը:

Ինչպես միշտ, աղյուսակը գլխավորում է Բրազիլիայի ընտրանին: Ներկայացնում ենք լավագույն տասնյակի եւ ԱՊՀ ու բալթյան երկրների հավաքականների ցուցանիշները:

1. Բրազիլիա	846
2. Արգենտինա	787
3. Հոլանդիա	781
4. Չեխիա	778
5. Մեքսիկա	768
6. ԱՄՆ	765
7. Ֆրանսիա	749
8. Անգլիա	744
9. Իսպանիա	744
10. Պորտուգալիա	739
30. Ռուսաստան	657
36. Ուկրաինա	639
53. Ուզբեկստան	581
62. Բելառուս	566
65. Լատվիա	560
82. Էստոնիա	520
94. Լիտվա	490
103. Վրաստան	463
105. Թուրքմենստան	446
115. Մոլդովա	416
116. Ադրբեջան	415
119. Հայաստան	391
139. Տաջիկստան	329
148. Ղազախստան	299
152. Ղրղզստան	274

Առաջին փուլը հեշտությամբ հաղթահարվեց

Չեմպիոնների լիգայի ներկայիս գավաթակիր «Լիվերպուլն» առաջինը հաղթահարեց առաջին փուլի արգելքը: Ինչպես եւ առաջին խաղում, «Լիվերպուլը» միեւնույն 3-0 հաշվով պարտության մատնեց Ուելսի ՏՆՍ-ին: Երկրորդ փուլում «Լիվերպուլի» մրցակիցը կլինի Լիտվայի «Կաունասը»: Վերջինս 4-0 հաշվով հաղթեց Ֆարերյան կղզիների «Տորսհավնին»: Առաջին խաղում եւս հաղթել էին լիտվացիները (4-2): Թբիլիսիի «Դինամոն» սեփական հարկի տակ 2 անպատասխան գնդակ խփեց Էստոնիայի չեմպիոն «Լեւադիայի» դարպասը եւ մտավ հաջորդ փուլ, քանի որ առաջին խաղում մրցակցի դաշտում զիջել էր 0-1 հաշվով:

Համաձայնությունը վերջապես կայացավ

«Մանչեսթր սիթին» ու «Չելսին» վերջապես համաձայնության եկան Անգլիայի հավաքականի կիսապաշտպան Ջոն Ռայթ Ֆիլիպսի տրանսֆերի հարցում: 23-ամյա ֆուտբոլիստը Լոնդոնում բժշկական զննման է ենթարկվել, որից հետո իր ստորագրությունն է դրել պայմանագրում, որ նախատեսված է 5 տարվա համար: Ռայթ Ֆիլիպսը կմեկնի ԱՄՆ՝ միանալու «Չելսիի» ֆուտբոլիստներին: «Չելսին» նրա համար 21 մլն ֆունտ ստեռլինգ կվճարի:

«Չելսին» նաեւ պայմանագիր է կնքել Ֆրանսիայի երիտասարդական հավաքականի ֆուտբոլիստ Լասան Դիարայի հետ: Նրա համար 5,44 մլն դոլար փոխհատուցում կվճարի: Անցյալ մրցաշրջանում նա հանդես էր գալիս «Հավրում»:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՌԵԿՈՐԴ

Չեխ հեծանվորդի նվաճումը

Չեխ հեծանվորդ Օնդրեյ Սոսենկան Մոսկվայի «Կռիլատսկի» հեծանվահրապարակում մեկժամյա հեծանվավազքի աշխարհի նոր ռեկորդ սահմանեց՝ հաղթահարելով 49 կմ 700 մ մրցատարածություն: 29-ամյա հեծանվորդին ընդամենը 300 մ չբավականացրեց, որպեսզի հասեր 50 կմ-ի սահմանագիծը, ինչը պատմական երեւույթ կլիներ: Նախկին ռեկորդը սահմանվել էր Մանչեսթրում 2000 թ. հոկտեմբերի 27-ին անգլիացի Կրիս Բորդմենի կողմից: Նա մեկ ժամում հաղթահարել էր 49 կմ 459 մետր:

Արմսթրոնգի դիրքերն անսասան են

«Տուր դը Ֆրանս» բազմօրյա հեծանվավազքի 16-րդ փուլն ավարտվեց իսպանացի Օսկար Պերեյրո Սիոյի հաղթանակով, որը բոլորից արագ հաղթահարեց 180,5 կմ մրցատարածությունը: Նա վերջնագծում կարողացավ շրջանցել իր հայրենակից Խայվեր Սանդիոյին եւ իտալացի Էդի Մաձոլենիին: Ընդհանուր հաշվարկով առաջատարի դեղին մարզաշապիկը կրում է Լենս Արմսթրոնգը: 2-րդ եւ 3-րդ տեղերում են իտալացի Իվան Բասոն եւ դանիացի Միքայել Ռասմուսենը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Լեռնային Ղարաբաղի «խաղաղ բռնագրավումը» 1923-89 թթ.

65 տարում նախկին ինքնավար մարզում հիմնադրվել են 36 ադրբեջանական գյուղեր

Ստեփանակերտցի քաղաքական վերլուծաբան Դավիթ Բաբայանը Լաչինի եւ հատկապես Քելբաջարի շրջանը համարում է Ղարաբաղի եւ Հայաստանի անվտանգությունն ապահովող ամենակարեւոր տարածքներից: Բարձր լեռնային ռելիեֆը Քելբաջարը դարձնում է պաշտպանության համար շատ նպաստավոր տարածք, սակայն, ըստ Բաբայանի, այս շրջանի կարեւորությունը չի սահմանափակվում միայն դրանով: «Այստեղ են սկիզբ առնում Ղարաբաղի ամենախոշոր եւ Հայաստանի կարեւոր գետերը՝ Թարթառը, Խաչենը, Արփան եւ Որոտանը: Նախկին ԼՂԻՄ հիմնական գետերի միջին տարեկան հոսքը 942 մլն խմ է, որից 63 տոկոսը սկիզբ է առնում հենց Քարվաճառի շրջանում: Արփան եւ Որոտանը Սեւանա լճի փրկության միակ երաշխիքն են: Եթե այս տարածքն անցնի Ադրբեջանին, ապա վերջինս կստանա Արցախի եւ Հայաստանի վրա ճնշում գործադրելու շատ ուժեղ լծակ», ասաց Բաբայանը:

Քաղաքական վերլուծաբանը մի ուսումնասիրություն է կատարել՝ անվանելով «ջրաժողովրդագրություն». ինչպես էին Ադրբեջանի իշխանությունները ԼՂԻՄ գոյության շրջանում նոր ադրբեջանական գյուղեր հիմնում եւ հիմնադրման համար հատկապես ինչի՞ն էին կարեւորություն տալիս: Բաբայանը պարզել է, որ 1923-89 թթ. Ղարաբաղում հիմնադրվել են 36 ադրբեջանական գյուղեր, որոնցից 30-ն ունեցել են ջրային-քաղաքական նշանակություն:

Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարար Ռամիլ Ուսուբովը Ղարաբաղում Հեյդար Ալիեւի վարած քաղաքականության մասին ասել է. «Միայն Ալիեւի՝ Ադրբեջանի ղեկավար դառնալուց հետո էին ղարաբաղաբնակ ադրբեջանցիներն իրենց զգում երկրամասի լիիրավ տերը: Այդ հանգամանքը հիմք եղավ ԼՂ հարակից՝ Լաչինի, Աղդամի, Ջեբրայիլի, Ֆիզուլու եւ այլ շրջաններից ադրբեջանցի բնակչության Ղարաբաղ ներհոսքի համար»:

Դավիթ Բաբայանը «Ազգի» հետ զրույցում ասաց, որ ԼՂ-ի նկատմամբ Բաքուն խտրական քաղաքականություն էր վարում նաեւ մինչեւ Ալիեւի իշխանության գալը: «ԼՂԻՄ շրջկենտրոնները միմյանց կամ մայրաքաղաք Ստեփանակերտին կապող կարեւոր ռազմավարական ճանապարհներն անցնում էին հարակից ադրբեջանական շրջաններով, կամ ԼՂԻՄ-ի ներսի ադրբեջանական բնակավայրերով: Սակայն ադրբեջանական նոր գյուղերի հիմնադրումն ուներ ոչ միայն ռազմավարական կարեւոր հաղորդակցությունների վերահսկողության իրականացման, այլեւ ջրաքաղաքական լուրջ նշանակություն», նշեց նա:

1989 թ. տվյալներով՝ Ասկերանի շրջանում գյուղերի թիվը 49 էր, որոնցից 38-ը՝ հայկական, 10-ը՝ ադրբեջանական, իսկ Դաշբուլաղը (Աստղաշեն) խառը բնակչությամբ: Ադրբեջանական բոլոր 10 գյուղերն էլ ունեին ջրային քաղաքական կարեւոր նշանակություն: Նույն պատկերն էր Մարտակերտի շրջանում: 1989 թ. տվյալներով՝ շրջանն ուներ 56 գյուղ, որից 43-ը՝ հայկական, 10-ը՝ ադրբեջանական, իսկ 2 գյուղ՝ հայ-հունական եւ հայ-ռուսական: Ադրբեջանական բոլոր 10 գյուղերն էլ գտնվել են գետերի ակունքների վրա:

Բաբայանը նկատում է, որ Մարտունու շրջանում 1926 թ. կար ընդամենը 1 ադրբեջանական գյուղ՝ Ղարադաղլուն 97 բնակչով, իսկ 1989 թ. տվյալներով՝ նրանց թիվը հասնում էր 1074-ի, այդ տարիներին շրջանում հիմնվում են եւս 4 ադրբեջանական գյուղեր: Շուշիի շրջանում, 1989-ի տվյալներով, կային 27 գյուղական բնակավայրեր, որոնցից 5-ը՝ հայկական, մյուս 22-ը՝ ադրբեջանական, ընդ որում ադրբեջանական 19 գյուղ հիմնադրվել է 1920-ական թթ. հետո:

Բաքվի իշխանությունները, ըստ Բաբայանի, իրականացնում էին հայկական գյուղերի «խաղաղ բռնագրավում», այսինքն՝ հայկական այս կամ այն գյուղում մշտական բնակություն էին հաստատում 1 կամ մի քանի ադրբեջանական ընտանիքներ: «Որոշ ժամանակ անց այնտեղ վերաբնակեցվում էին եւս մի քանի ընտանիքներ, եւ գյուղը վերջնականապես վերածվում էր ադրբեջանականի: Նման ճակատագիր ունեցավ հայկական Խոջալու գյուղը: 1926 թ. մարդահամարի տվյալներով՝ Խոջալուն մաքուր հայկական գյուղ էր, որտեղ ապրում էր 888 մարդ: 60-ականների սկզբներին հայկական Խոջալուի կողքին երեւան եկավ ադրբեջանական Խոջալուն: 1989-ին Խոջալուն զուտ ադրբեջանական էր՝ 1661 բնակիչներով», ասաց նա:

Բաբայանի կարծիքով, Բաքուն ակտիվ ժողովրդագրական քաղաքականություն էր իրականացնում ոչ միայն ԼՂԻՄ-ում, այլ հարակից Քելբաջարի եւ Լաչինի շրջաններում՝ բացարձակ ժողովրդագրական վերահսկողություն հաստատելով Հագարու գետի եւ նրա վտակների, ինչպես նաեւ Թարթառ եւ Խաչեն գետերի ու նրանց վտակների վրա: Ավելորդ չէ հիշեցնել, որ նախքան ԼՂԻՄ-ի ձեւավորումը Հայաստանն ու Ղարաբաղն ունեցել են ընդհանուր սահման, եւ միայն 20-ական թթ. է ձեւավորվել այսպես կոչված Լաչինի 7 կմ-անոց միջանցքը, որը բաժանում էր Հայաստանը Ղարաբաղից:

1918 թ. տվյալներով՝ Լաչինի շրջանի տարածքում մնացել էին մի քանի հայաբնակ գյուղեր: Այսպես, 1918 թ. Հակ գյուղում ապրում էր 811 հայ, որոնք դուրս են քշվել գյուղից: 1926 թ. տվյալներով՝ Մինքենդի վերանվանված Հակում բնակչությունը կազմում էր 751 մարդ, որոնցից միայն 5-ն էր հայ, մնացածը քրդեր էին: Շուտով քրդերը եւս «անհետացան»: 80-ական թթ. տվյալներով, Մինքենդի բնակչությունը մաքուր ադրբեջանական էր եւ հասնում էր 2306-ի: Բաբայանն ասում է, որ Բաքվի իշխանությունների ռազմավարությունը Քելբաջարի եւ Լաչինի շրջաններում ուղղված էր Թարթառ եւ Խաչեն գետերի ու նրանց վտակների ավազանի բնակեցմանը: «Ադրբեջանը հատկապես առաջնահերթ նշանակություն էր տալիս ջրային զարկերակների ակունքներում նոր բնակավայրերի հիմնադրմանը: Դա հնարավորություն էր տալիս հարկ եղած դեպքում վնասարար ներգործություն ունենալ ստորին հոսանքներում գտնվող հայկական բնակավայրերի վրա: Ջրաժողովրդագրական քաղաքականության արդյունքում ադրբեջանցիները մինչեւ 1989 թ. բացարձակ վերահսկողության տակ առան Թարթառ եւ Խաչեն գետերի ակունքներն ու վտակները», ասաց նա:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Ստեփանակերտ-Երեւան

Հանդիպում ԱՄՀ պատվիրակության հետ

Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը հանդիպեց ԱՄՀ փոխտնօրեն Ագուստին Քարստենսի գլխավորած պատվիրակության հետ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին Հայաստանի հիմնական մակրոտնտեսական մարտահրավերների, արժութային եւ դրամավարկային քաղաքականությունների, ֆինանսական համակարգի բարեփոխման, կապիտալ ներհոսքերի ներքո դրամավարկային եւ հարկաբյուջետային քաղաքականությունների կոորդինացման հարցերը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Շոգից տասնյակ զոհեր ԱՄՆ-ի արեւմուտքում

Աննախադեպ շոգ եղանակ է ԱՄՆ-ի հարավարեւելյան նահանգներում: Տեղական իշխանությունները խոսում են իսկական բնական աղետի մասին, որից արդեն տասնյակ մարդիկ են մահացել: Միայն Արիզոնայի նահանգում շաբաթ օրը տաքից 24 մարդ է զոհվել: Կալիֆոռնիայում կա 2, Նեւադայում՝ 3 զոհ:

Արիզոնայի որոշ վայրերում օդի ջերմաստիճանն անցել է 50 աստիճանից: Չորային եւ շոգ եղանակի պատճառով հարյուրից ավելի անտառային հրդեհներ են բռնկել: ABC հեռուստաընկերությունը նշում է, որ հուլիսին Արիզոնայում սովորաբար անձրեւներ են սկսվում, բայց այս տարի դրանք ուշանում են: Լաս Վեգասում (Նեւադայի նահանգ) արձանագրվել է 47 աստիճան տաքություն:

Էներգահամակարգերի աշխատանքի խափանումները դարձել են սովորական երեւույթ, քանզի օդորակիչներն աշխատում են ամբողջ կարողությամբ: Կալիֆոռնիայի որոշ վայրերում կազմակերպված են «զովացման կայաններ», որտեղ տաքից պատսպարվում են տանն օդորակիչ չունեցող մարդիկ:

Պ. Ք.

Լույս տեսավ Գառնիկ Ոսկանյանի «Մոսկովյան քրեամարտերում» գիրքը

Հեղինակը երկար տարիներ Մոսկվայում ՌԴ ներքին գործերի մարմիններում պայքարել է կազմակերպված հանցախմբերի՝ մասնավորապես ազգային տարբեր փոքրամասնությունների պատկանող «օրենքով» գողերի դեմ: Գրքում ներկայացվում են հայկական գողական միջավայրի բազմաթիվ դեպքեր ու դեմքեր, որոնց չեզոքացման կամ վնասազերծման գործում իր լուման է ներդրել հեղինակը:

Գիրքը կարելի է ձեռք բերել Երեւանի գրախանութներում:

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ծանուցվում է ՀՀ Արմավիրի մարզի [illegible] համայնքում հողի սեփականատեր Վաչագան Մկրտչյանը ձկնաբուծական նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 45.0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագծի:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. հուլիսի 27-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

IN ARMENIAN, RUSSIAN,
www.azg.am
ENGLISH AND TURKISH

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի բաժանորդներ,

Ցանկանում ենք տեղեկացնել Ձեզ, որ «Արմենտել»-ը շարունակում է EASY քարտերի տրամադրումն ըստ դիմումների:

Գործընթացը հստակեցնելու եւ բոլոր դիմումները բավարարելու նպատակով խնդրում ենք հետեւյալ հերթական համարներով հերթագրված բաժանորդներին դիմել համապատասխան բաժանորդների սպասարկման բաժիններ մինչեւ 2005 թվականի հուլիսի 23-ը՝

ԲՍ բաժին	Դիմումների համարները
21 (22, 27,26)	7583 - 4186
22(23, 24,25,28)	9035 - 15802
30 (34, 35,39)	9687 -16097
31 (36)	6014 - 12464
41 (42,46)	6505 - 13075
42 (43, 45,47)	8981 - 14971
43 (44,48)	8283 - 14770
51(52,53, 54,56,58)	9267 - 15449
52 (55,57)	7784 - 14369
61 (61,62)	8667 - 14682
62 (63, 64,65)	10200 - 16784
70 (72,73)	10913 - 17409
71 (77)	5714 - 11582

Ցանկանում ենք տեղեկացնել նաեւ, որ վերոհիշյալ համարների դիմումները ուժը կորցրած են համարվում 2005 թվականի հուլիսի 24-ից սկսած:

Արմենիա տելեֆոն կոմպանի

FINCA
Small Loans-Big Changes

«ՖԻՆՔԱ» բարեգործական հիմնադրամը տրամադրում է փոխառություններ սկսած ամսական 1,6 տոկոսից՝ փոքր եւ միջին բիզնեսի աջակցման համար

- Փոխառության շատ արագ ձեւակերպում
- Անհատական մոտեցում յուրաքանչյուր հաճախորդին
- Գրավի ձեւակերպման ճկուն համակարգ
- Գումարը՝ 50.000 մինչեւ 9.000.000 դրամ
- Ժամկետը՝ 3 ամիս 2 տարի

Սպասում ենք ձեզ Ագաթանգեղոսի 2 ա
(կրկեսի հարեւանությամբ) հասցեով
հեռ.՝ 58-48-63, 54-55-31/32

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 05/120 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **«Փոքր Մհեր» կրթահամալիրի հիմնանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ 3000 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայ-Ինվեստ» բանկ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ -ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 2893-25 հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Հովոյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10.30-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ-05/63» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«Երեւանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՈԱԿ-ի կարիքների համար «Շինարարական աշխատանքների տեխնիկական հսկողության ծառայությունների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՄ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյան:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի օգոստոսի 4-ը, ժամը 12.00-ն:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Կազմակերպությունը վաճառում է «Hyundai-Galloper» մակնիշի ավտոմեքենա, 1996 թ., արծաթագույն, աշխատանքային վիճակում: Ունի վերանորոգման կարիք: Խնդրում ենք առաջարկությունները ներկայացնել ոչ ուշ, քան հուլիսի 30-ը, միայն փակ ծրարներով՝ նշելով անունը, հասցեն եւ հեռախոսահամարը: Դիմել հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Խանջյան 19, հեռ.՝ 54-22-70, 54-22-63, Եփրեմ Տերտերյանին:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 20. 07. 2005 Գինը՝ 100 դրամ